..EXTRA!..
Kn. Krauczunas pralosze
SAVO $10,000,00 PROVA.

Pasirode kad viskas buvo teisybe ka tik "Lietuva" rasze apie kn. Krauczuna ir už tai sudas kn. Krauczuno skunda atmete,

Kn. Krauczunas tapo apskustas ant $125,000,00,

Skaitykite straipsnį ant puslapio 3czio po vietinių žinių.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Russian languages.

Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 41 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 11 Spalius (October) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Suvienytos Valstijos sziaurinės Amerikos susideda isz sztetu ir teritorijų. Teritorijos ne turi tokių tiesų kaip sztetai. Dabar gubernatorius teritorijos Arizonos, ant 16 d. spalinio suszaukė konvenciją į miesta Phoenix, kurioje dalyvaus ir pavieczíai; užkvietė teiposgi teritoriją Naujo Meksiko, ant susitarimo ir padavimo į kongresą reikalavimo, idant minėtos abidvi teritorijos butų pakeltos į sztetus, kadangi ant to turi jos jau tiek gyventojų, kiek reikia. Miesto Phoenix berže apsiėmė uždengti visus kasztus suszaukimo konvencijos. Be abejonės ateinantis kongresas pripažįs lygiai Arizoną, kaip ir Naują Meksiką už sztetus. Tiesas pastoti sztetais, pagal gyventojų skaitlių, turi teiposgi Oklahoma ir Indijonų teritorija. Gal ir szitos seks pirmutinių paveikslą ir pareikalaus nuo kongreso teiposgi priskyrimo prie sztetų.

Amerikoniszki kariszki laivai, kurie buvo iszsiųsti į Panamą, grįžta atgal, kadangi jie ten esą nereikalingi. Nežinia todėl, ar maisztai Columbijos republikoj eina silpnyn, ar gal Suvienytos Valstijos prie naujo prezidento prisilaiko kitokių pažiurų ir ne nori kisztiesi į maisztus pietinėj Amerikoj. Tas isz tikro butų geriausiu, Suvienytos Valstijos užsipelnytų vėl ant didesnio užsitikėjimo kaimynų, kurį nužudė per paskutines kares ir platinimą valdybų; per atgavimą nužudyto užsitikėjimo Suv. Valstijų įtekmė vėl pakiltų terp mažų pietinės Amerikos republikų. Grėbimu svetimo niekada ir nieks dar ant meilės ne užsipelnė.

Laikraszcziai dar vis perkratinėja iszskerdimą ant salos Samar (ant Filipinų salų) beveik czielos amerikoniszkų kareivių kompanijos, susidedanczios isz 72 kareivių. Pasirodo, kad filipinieczių buvo tik 400 ir tai apsiginklavusių vien su peiliais. Užpuolė jie netikėtai ant amerikonų, kada tie valgė pusryczius ir buvo be ginklų. Kol spėjo pagriebti ginklus, filipinieczíai jau pusę kareivių iszskerdė. Už tai, žinoma, kalcziausias yra kompanijos oficieras, kad ne pastatė pikietų. Bausti jo jau ne galima, kadangi jis teiposgi pražuvo. Paskui amerikonai atsiuntė czia daugiau kariauns, kuri iszdegino aplinkinius kaimus ir palaidojo užmusztus. Pasikėlėlius vedė paczių amerikonų paskirtas provincijos virszininkas. Jis su pasikėlėliais pasislėpė kalnuose. Kiek prie to užpuolimo žuvo filipinieczių, nežinia, bet turbut ne daugiausiai, kadangi užpuolimas buvo netikėtas.

Į Washingtono kongresą likosi paduotas reikalavimas, idant vardas Filipinų salų butų perkeistas ant vardo salų McKinleyo, o atskiroms saloms duoti vardus amerikoniszkų jenerolų, kariavusių ant Filipinų. Teip vienok su vardais užkariautų kraszttų nesielgia nė Maskolija. Jeigu ji sektų paveikslą padavusių reikalavimą į kongresą, tai Lietuvą turėtų vadintį Katarinija, Finlandiją Petrija ir tt. To vienok nė maskoliai ne daro.

Ly[illegible] buvo kongrese, kaip ir sz[illegible] legislaturose rengia naujas tiesas priesz anarchistus. Tas gerai, bet kaip atskirti anarchistą nuo ne anarchisto? Naujos tiesos, iszduotos po įtekme sujudinimo ir uždegimo dėl užmuszimo prezidento galėtų kreiptiesi priesz liuosybę visų kraszto gyventojų. Paprastai anarchistų užmuszėjų nieks ne pažįsta pirma, gal but, kad tokius niekam ne pažįstamus tyczia renka. Ir Czolgoszo juk pirma nieks ne pažino. Tiesos iszduotos po įtekme sujudinimo ne gali but geros, ant to reikia szalto apsvarstymo, ir visopusiszkos kritikos.

Rytinė Azija.

Ne spėjo dar isztraukti svetimos kariaunos isz Chinų, o juose vėl užgimė maisztai, tik sziuom tarpu kituose krasztuose. Pietinėse Chinų provincijose vėl užgimė revoliucija. Revoliucijonieriai iszgriovė krikszczioniszkas misijas, misijonieriams vienok pasisekė isztrukti. Jie pasislėpė europieczių užimtuose krasztuose. Kadangi revoliucijonieriai ne užpuolė ne tikėtai ant misijų, bet pirma persergėjo misijonierius ir pareikalavo jų pasitraukimo, tai reiktų manyti, kad bent tuom tarpu revoliucijonieriai ne nori griebtiesi svetimtauczių skerdynių, kadangi per tokius darbus svetimi krasztai galėtu vėl susitarti ir atsiųsti savo kariaunas į Chinus, o su joms dar chiniecziai, kaip jie pats persitikrino, sziuom tarpu ne gali kariauti. Jie sziuom kartu kariauja su savo netikusioms valdžioms, kurios visą teip turtingą krasztą į nelaimę įstumė. Jeigu tauta norės, žinoma, gali dabartinę ciecorienę nuo sosto praszalinti. Revoliucijonieriai stengiasi isz tikro praszalinti nuo sosto dabartinę visą mandžurų dinastiją ir jos vietoj už valdoną apsirinkti kokį isz senos chiniszkos dinastijos. Jeigu tas sziuom kartu ir ne pasisektų, kadangi už ciecorienę stos be abejonės Maskolija, nes valdant ciecorienei, Chinai ne gali susidrutinti, o silpnas kaimynas Maskolijai geriausias, toks turi glaustiesi prie tvirtesnės Maskolijos, jos pagelbos jieszkoti, bet ateis ankszcziau ar vėliau laikas, kad ne tik kitiems, bet ir tvircziausiai sziuom kartu Chinuose stovintiems maskoliams reiks neszdintiesi laukan. Tauta susidedanti isz 300 milijonų žmonių, jeigu tik gerai susiorganizuos, nereikalauja bijotiesi ir į kruvą susidėjusių europieczių ir amerikonų, ji, suorganizavusi ant paskutinių pavidalo savo kariauną, apginklavusi ją naujausiais ginklais, gali atsiginti nuo visų užpuolikų.

Kaip dabar stovi nauji Chinų revoliucijonieriai, tikrai ne žinia. Bet nors jie sziuom kartu ir silpnai laikytusi, tai tas ne daug sveria. Juk kiekviena revoliucija isz pradžių buva silpna, tik laikui bėgant, ji gauna vis daugiau pasekėjų. Dabar vieni laikraszcziai pranesza, buk iszsiųsta priesz revoliucijonierius ciecoriaus kariauna, juos sumuszė. Gal tas but ir teisingu. Juk ir bokserus isz pradžių muszė ciecoriaus kariauna, o paskui prie jų pristojo tankiai ir iszsiųsti ant jų suvaldymo kareiviai. Ant galo pasirodė, kad Chinų randas ne turi pajiegų ant suvaldymo bokserų, turėjo susijungti ne tik didėsės Europos vieszpatystės, bet dar Japonija ir Suvienytos Valstijos Sziaurinės Amerikos. Tas pats gal but ir su dabartiniu pasikėlimu.

Tuli laikraszcziai, remianti angliszką randą, garsino, jog Anglija pagarsys savo protektoratą ant prigulinczio Turkijai apskriczio Keykut. Dabar angliszkas randas pats tą užgina. Turbut todėl kas isz galingesnių pasiprieszino Anglijos mieriams.

Pietinė Afrika.

Jeigu pripažinti už teisingas angliszko rando garsinamas žinias apie karę pietinėj Afrikoj, reiktų manyti, kad karė artinasi prie galo ir kad burai stato vien paskutines pajiegas, bet yra tai paskutinis jų mėginimas. Isz kitų szaltinių žinios yra visai prieszingos. Pagal tas: burams nėra ką labai nusiminti ir nustoti vilczių. Katros todėl isz tų leidžiamų į svietą žinių yra teisingesnės? Žinoma ne tos, kurias garsina Anglijos randas. Angliszkam randui reikia ne tik prigauti kitus krasztus, kur senas įtikėjimas apie Anglijos galybę per karę Afrikoj nupuolė, bet reikia vilioti ir locnus pavaldinius nors neteisingomis žiniomis, kadangi jie dabar jau rugoja ant ne rangumo rando. Jeigu jie žinotų apie ne vertą pavydėjimo padėjimą skaitlingos angliszkos kariaunos Afrikoj, galėtų praszalinti netikusius ministerius. To jie ir bijosi, todėl leidžia melagingas žinias apie stovį dalykų ant karės lauko. Net raportus Kitchenero, jeigu jis pranesza apie nepasisekimus, vienus užslepia, kitus perdirba; ant galo ir pats Kitchener ne viską teip pranesza, kaip yra isz tikro. Ir apie paskutinį muszį po Itala padavė, buk tame muszyje burai likosi baisiai sumuszti, buk ant muszio lauko krito jų apie 400. Tuom tarpu dabar pasirodo, kad po tam musziui anglijonams reikėjo apleisti ne tik Itala, bet ir Rustenburgą. Tas juk aiszkiai parodo, jog ir Kitchener ramina anglijonus leisdamas neteisingas žinias nepasisekimus paduoda už pergalėjimus

Seniaus Kitchener tvirtino, jog Botha ne gali įsiveržti į Natalių, kadangi, girdi, jį stabdo ne Anglijos galybė, bet užtvinusi upė Tugela. Dabar vienok pasirodo, kad Bothos ne sulaikė nė Anglijos galybė, nė užtvinusi upė; jis, kaip dabar pranesza, žinoma, ne angliszkas randas, seniai yra Nataliuje ir dalis jo kareivių atsirado vos 70 angliszkų mylių nuo oceano. Ant sulaikymo jo anglijonai ne turi atsakanczių pajiegų, todėl gal jo kareiviai dar labiaus prisiartino prie oceano. Delarey gi, po musziui po Itala, įsiveržė į prigulinczią Anglijai Zulų žemę. Sulaikyti jo anglijonams ne pasisekė. Gana didelis burų pulkas atsirado Pretorijos aplinkinėse, kur yra centras angliszkų pajiegų. Dabar veik visi žymesniejie burų vadovai įsiveržė į angliszkas valdybas, ėsanczius burų republikose anglijonus laiko vien De Wett, kurio mieris yra: mažais užpuolimais alsinti anglijonus, neleisti jų į angliszkas Capo valdybas, idant tenykszcziai burai turėtų laiką susiorganizuoti ir pristoti prie kariaujanczių burų. Tas DeWettui iki sziol pasiseka, kadangi Kitchener ne galėjo iszsiųsti pagelbos kariaujanczíam su burais Capo valdybose jenerolui Frenchui. Jam, dėl silpnumo pajiegų ne pasisekė nustumti įsiveržusiu burų į sziaurius.

Karė traukiasi jau du metai. Per tą laiką Anglijos skolos pasididino ant 400000000 dol., dabar ant tolesnės kovos reikia užtraukti naują skolą, kadangi ir dabar randas turi nepriteklių 63000000 dol. Uždengti to iždas ne turi kuom. Parlamento pripažintas ant karės kreditas iszsibaigė ir randui atseis melsti naujų kreditų. To vienok ministeriai bijosi, kadangi ne turi kuom pasigirti priesz parlamentą; nepasisekimai ne gali tautos užganėdinti. Dabar laikraszcziai reikalauja, idant į Afriką butų iszsiųstas vėl Roberts, kadangi jis isz tikro buvo protingesniu už Kitchenerą. Bet ir geriausias vadovas ne daug ką gali padaryti su palsintais serganczíais kareiviais.

Amerikos laikraszcziai pirma garsino, jog Transvaaliaus prezidentas Krueger rengiasi keliauti į Ameriką; dabar vienok pranesza, kad Krueger ne tik nesirengia į Ameriką, bet rengiasi siųsti prezidentui Rooseveltui protestą priesz iszleidimą arklių anglijonų pirktų Amerikoj ant karės Afrikoj. Ar protestas ką pagelbės, nežinia.

Iszpanija.

Europos laikraszcziai garsina, buk sziaurinėse Iszpanijos provincijose organizuojasi karlistai, taigi szalininkai kunigaikszczio Don Carloso. Jie nori iszvyti dabartinį ne metį karalių ir jo motiną ir apgarsinti karaliumi Don Carlosą. Karlistams pasisekė pergabenti isz Prancuzijos 20000 gerų karabinų. Visokiuose Europos krasztuose perka jų vis daugiaus. Prancuzijoj davė padirbti daugybę uniformų. Amuniciją gabena nuo salos Kubos, kur buk jos atliko nuo paskutinės karės. Rods 20000 karabinų ne daug, Iszpanijos randas turi daugiau ir daugiau kareivių gali apginkluoti, bet kad karlistai rengia pasikėlimą kalnuotose, mažai prieinamose sziaurinėse provincijose, tai ten neprieinami kalnai gali but geriausiais padėtojais pasikėlėlių. Kadangi ir kitose Iszpanijos provincijose yra diktai rando prieszų, ne truksta jų ir paczioj iszpaniszkoj kariaunoj, tai rengianti pasikėlimą tiki, kad užgimus revoliucijai, skaitlius karlistų umai pasididįs. Karlistai tiki, kad sziuom kartu jiems pasiseks paimti virszų ant dabartinio rando, prie kurio isz tikro Iszpaniją daug nelaimių pasiekė.

Pietinė ir vidurinė Amerika.

Europos laikraszcziai perkratinėja dabar klausymą panamerikoniszko kongreso, suszaukto į Meksiką ant užmanymo Suvienytų Valstijų Sziaurinės Amerikos ir isz to kongreso ne pranaszauja didelės naudos jo užmanytojams.

Revoliucija ant salos Hayty, rodosi, bent sziuom kartu likosi suvaldyta, bent teip to kraszto randas garsina. Ar ant ilgo vienok bus tvarka, nežinia. Czia paprastai tvarka ne ilgai užsilaiko ir be revoliucijų ne apsleina.

Apie nesutikimus Venezuelės ir Columbijos ir apie prietikius tuose krasztuose vien priesztaraujanczios ateina žinios. Pirmiausiai garsino, buk karė terp kaimynų jeu užgimė ir buk Venezuelės kariauna likosi sumuszta; tai vėl, kad paczioj Venezuelėj užgimė revoliucija priesz valdžią prezidento Castro. Dabar tiek žinia, kad Venezuelė ant rubežiaus sutraukė 8000 kareivių, Columbija gi pastatė prieszais 6000. Susimuszimo vienok terp kariaunų iki sziol ne buvo ir karė dar ne prasidėjo.

Ryme suaresztavo kokį ten anarchistą Glodinovycą, kuris gyrėsi, kad atkako czia užmuszti popiežių ir kardinolą Rampola. Turbut bus tai koks sztukorius, kadangi turintis mierį užmuszti ką nors, priesz tai juk apie savo mierius niekam nesigirs, ne garsys, žinodamas, kad už tai bus suaresztuotu.

Angliszki laikraszcziai pranesza, buk pereitos sanvaitės ketverge pasimirė Afganistano valdonas.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Į Vilniaus miesto prekėjų rengiamą prekystos mokyklą iki sziol atsiszaukė 320 norinczių pastoti. Į visas gi tas kliasas, kurios bus szįmet atidarytos, galės patilpti 360 mokintinių. Kadangi prekystos mokykloj mokįs ne vien prekystos mokslų, bet ir visokų kitokių, programas mokslų platesnis negu realiszkose mokyklose, o jau apie gimnazijas nėra nė ką kalbėti, ir kad baigę mokyklą turės tokias jau tiesas kaip ir baigę gimnazijas ir realiszkas mokyklas, jie galės pastoti į visus Maskolijoj ėsanczius augsztesnius specijaliszkus institutus, tai reikia manyti, kad mokintinių ne pritruks, galės į ją pastoti vizi negalinti patilpti į gimnazijas ir į realiszkas Lietuvos mokyklas.

Pereituose mokslo metuose II Vilniaus vyriszkoj gimnazijoj buvo 483 mokintiniai. Isz to skaitliaus perėjo į augsztesnę kliasą 377 mokintiniai, pabaigė gimnaziją 26.

Ant priemiesczio Naujas Svietas tiek priviso vagilių ir plėszikų, kad jie viduryj dienus užpuola ant ukininkų vežanczių į miestą visokius produktus. Ką gi veikia policija? Ji Lietuvoj paprastai ne vagilius daboti, bet jieszkoti neisztikimų vietiniams urėdninkams gyventojų.

Namų savininkė Skomorovska davė užveizėtojui Toicui czekį ant 1600 rubl. ant Bunimoviczo banko, kad paėmęs pinigus, užmokėtų Skomorovskienės skolą Vilniaus žemiszkame banke. Toic nuo Bunimoviczo pinigus paėmė, bet žemiszkame banke ne buvo, skolos ne užmokėjo ir pats nežinia, kur dingo. Gal atkaks į Ameriką?

Ant Katedros pliaciaus, prieszais katalikiszką bažnyczią, dirba dabar pamatus paminklo garsios palaistuvės, maskoliszkos carienės Katarinos II, kuri priskyrė Lietuvą prie Maskolijos.

Isz Vilniaus gub.

Per sanvaitę nuo 1—7 d. rugsėjo Vilniaus gub. limpanczioms ligoms užsikrėtė daug naminių galvijų. Pavieczíuose: Vileikos, Lydos, Trakų ir Disnos terp naminių gyvulių siaucza siberiszkas maras. Siberiszku maru apsirgo 36 raguoti galvijai, isz kurių 26 pastipo.

Per tą patį laiką limpanczioms ligoms apsirgo žmonių: Vilniuje: pilvinėms sziltinėms 11, kraujinėms 9, tymais 1, rauplėms 2. Pavieczíuose apsirgimų buvo: Vilniaus pav. kraujinėms apsirgo: miestelyj Namenczine 23, numirė 4; dvare Bezdanuose apsirgo 19, numirė 2, kaime Kurmancuose apsirgo 6, numirė 1. Lydos pav., kaime Olenkovicziuose apsirgo 26, numirė 2; kaime Bajaruose apsirgo 10; kaime Raginczíniatuose apsirgo 30, numirė 8; kaime Eulasziuose apsirgo 14, numirė 1; kaime Demeszíuose apsirgo 3, kaime Slaikovszczinoj 4, Kakesnikowszczinoj 2, Sinėj Goroj 5, Bambaluose 1, Zapusrijoj 7, Nowosialkuose 5, Rogalewszczinoj 2, Valitovyczíuose 5, Ignadove 8, Liutocze 8, Žomoidžiuose 9, Kaldikoj 6, Rowkawiczuose 6, Studence 2, Bojaruose 2, Pesliakowszczinoj 4. Vilniaus pav., kaime Sosenki apsirgo 20, numirė 2, kaime Maciuruose apsirgo 40, numirė 2.

Siberiszku maru miestelyj Smorgonėj, Aszmėnų pav., užsikrėtė 3 darbininkai skurų iszdirbinyczių.

Pilvinėms sziltinems, Lydos pav., kaime Bojaruose apsirgo 24, iszgijo 12., kaime Makisziuose apsirgo 44, iszgijo 12, numirė 1.

Kraujinės pradeda mažintiesi Aszmėnų pav., bet už tai smarkiau pradeda siausti Lydos pav. Mažiausiai serganczių epidemiszkoms (limpanczioms) ligoms yra Trakų pav.

Ksime Sultaniszkiuose, netoli Vilniaus, siautė didelis gaisras, kurs, terp kitko, isznaikino dvejus namus Zavadzkio ir vienus Valentinavyczíaus. Sudegė ir daug negyvenamų triobų.

Isz Minsko.

Dar vis traukiasi Minsko žemdarbystės draugystės parengta sukaktuvinė paroda. Daiktų ant parodos, galima sakyti, yra kas žin ar ne daugiau isz Mažrusijos negu isz Lietuvos, ypacz masznių daugiau yra ne Lietuvoj padirbtų. Dovanos sudžių už geriausius pripažintus ant parodos atsiųstus daiktus jau iszdalintos, bet daug apdovanotų jos neužganėdina, jie sudžių nusprendimą laiko už neteisingą ir atsisako priimti paskirtas dovanas. Gal jie turi sziek tiek teisybės.

15 d. rugsėjo, važiuojant karietoj vaikams Minsko miesto galvos, grafo Czapskio, nuo mėtymo kvietkų pasibaidė arkliai ir pradėjo daužyti. Ant galo karieta apvirto ir joje sėdinti 6 vaikai grafo Czapskio iszpuolė ir apsikulė, o duktė teip smarkiai sutrenkė galvą, kad ją be žado nugabeno pas daktarą. Daktaras tvirtina, kad galvos kaulas turėjo pertrukti ir pagal jo nuomonę, maža yra viltis mergaitę nuo mirties iszgelbėti.

Isz Vileikos pav., Vilniaus guberaijoj.

Isz atgabentų į Vilnių, į specijaliszką pasiutusių žvėrių sukandžiotų gydinyczią Dro Orlovskio 6 ukininkų Vileikos pavieczio, kurios sukandžiojo pasiutę vilkai, beveik visi iszgijo. Vien ant iszgijimo 12 metų vaiko, kuriam vilkai baisiai sukandžiojo galvą, maža yra viltis. Pasiutusių vilkų labai daug priviso giriose Vileikos pav.; jie iszbėga isz girių, ateina į kaimus, užpuola ant žmonių ir galvijų. 13 d. rugsėjo pasiutę vilkai atbėgo į kaimus: Nasterkus, Duroviczus ir Bulius, kur sukandžiojo daug žmonių, szunų ir naminių galvijų. Kelis vilkus rods užmuszė, bet jie pirma spėjo aprieti kelis žmonis ir daug szunų. Į porą dienų po tam vilkai vėl atsilankė kaime Buliuose ir sukandžiojo 8 ukininkus.

Isz Senapilės, Suvalkų gub.

Garsus Mosakovsky, direktorius Senapilės vyriszkos gimnazijos, likosi praszalintas nuo vietos. Jo vietoj už direktorių atsiuntė kitą isz Maskolijos vidurių. Toki isz Maskolijos atėję tankiai buva geresniais už visus Lenkijoj tarnavusius maskolius. Czia turbut nė su žiburiu ne rastum nė vieno ne sudemoralizuoto maskoliaus urėdninko.

Isz Prusų Lietuvos.

Profesorisi anatonijos, chemijos ir fizikos Karaliaucziaus universiteto iszskyrė nuo savo lekcijų moteris studentes. Kodėl tą padarė, nežinia. Dabar Karaliaucziaus universitete nė viena moteriszkė ne gali pabaigti pilnai nė daktarystos, nė gamtos mokslų Karaliaucziuje.

Kaime Vingaicziuose, Prusų Lietuvoj, įdukęs bulius baisiai subadė moteriszkę Barborą Hohman.

Netoli Edkunų, upėj Laponoj, moteriszkė atėjusi pasisemti vandens, rado kuną prigėrusio maskoliszko rubežiaus sargo. Isz tirinėjimų kuno pasirodė, kad sargas likosi užmusztas, o paskui užmuszėjai jo kuną paskandino upėj, bet jų iki sziol nepasisekė surasti.

Insterburge liko i suaresztuotas lenkas Kačznowski, kurisai Szubine apvogė sudo kasą ir Insterburge (Istrutyj) slapstėsi pas savo gimines.

Isz Sumeliszkių, Trakų pavietyj.

11 d. rugsėjo, miestelyj Sumeliszkiuose, Trakų pav. Vilniaus gub., užpuolė naktyj ant kunigo Kliukovskio du vyriszkiai ir vienas isz užpuolikų paleido į kunigą isz revolverio szuvį ir nepavojingai sužeidė. Užpuolikai isz kunigo gyvenimo nieko ne paėmė, nors tą galėjo padaryti. Jų ne suėmė ir nežinia, kas jie yra ir su kokiais mieriais ant kunigo užpuolė. Kadangi jie, galėdami, ne [illegible] nė pinigų, nė daiktų, tai reiktų manyti, kad užpuolikais buvo ne plėszikai.

Atsiszaukimas.

Priderystė kiekvieno žmogaus netylėt, jeigu kas platina melagystes ir joms kenkia ar pavieniems ypatoms ar visai lietuviszkai visuomenei, bet faktais iszrodyti melagystes, o ne tuszcziais užgynimais, kaip tai daro antai dabartinė kunigų rankose ėsanti dievobaimingoji "Tėvynė". Ji vien kitiems primeta melą ir reikalauja atszaukimo, gėdydamasi parodyti, kaip yra isztikro, o pati daugiausiai melo į svietą paleidžia. Nežino jau nė kokius melus platinti ant savo prieszų: visus ne puczianczius į kunigų dudą apszaukia anarchistais ir ant jų siundo valdžias, gerai žinoduma, kad tai yra melas, todėl pati jų neįstengs pergalėti. Pasinaudoja ne isz žmogžudystės Czolgoszo ir per tai suerzinimo nuomonių ant iszgavimo valdžių pagelbos kovoje su savo asabiszkais prieszais. Tfui! su tokia dora musų tulų duszių ganytojų! Visokioms leidžiamoms į svietą melagystėms lygiai savo paczių kaip ir pasamdytų padėtojų, stengiasi savo neteisybes apginti. Matyt jie Europoj paliko dorą, keliaudami oceano vandenyse jos prissakymus paskandino kaipo nereikalingą sunkenybę. Susivienyjimo organas "Tėvynė" pavirto į asabiszką organą kunigų Miluko ir Kaupo ant apgynimo jų ne vertų pagyrimo darbų.

"Tevynė" stengiasi visiems įkalbėti, buk ant XVI Susiv. seimo kunigų jungo prieszininkai buvę apsiginklavę su revolveriais ir buk žadėję net patį intrigos vedėją nuszauti, tik jis juos pagazinęs, kad užmusztas geriaus galėsąs su valnamaniais kovoti, negu gyvas budamas. Tas yra melas. Ant seimo apie revolverį nieks neužsiminė ir be abejonės niekas jo neturėjo (vien apie kunigus negalima žinoti, ar jie buvo su ginklais ar be ginklų). Ant seimo ir tuli kunigai reikalavo teisybės, kurią Miluko szaliniukai po kojų pamynė, bet tuos reikalavimus samdyti ir ne samdyti intrigos vedėjo pagelbininkai užrėkė; toki samdininkai szaukė ir reikalavo: vieni kad kun. Žebriui ragus nulaužti, kiti gi liepė juos užsidėti. Nors kun. Milukas, Kaupas, Pautienius ir kiti tą girdėjo, bet ne draudė savo samdininkų užkabinėti kunigą, bet tiems rėksniams dar didesnį pundą rutų ant krutinės užkabino. Argi reikia dar geresnio darodymo, kad czia pirm viško buvo padarytas sukalbis kaip seimą vesti, kad isz Susiv. butų visi iszmesti, kurie kunigams ne atiduoda dievizkos garbės. Dabar kunigai Milukas ir Kaupas, per Susiv. kasztais užlaikomą „Tėvynę", visus tuos, kurie jų žemiems mieriams pasipriesziną, visaip niekina ir dergia ir kaip paprastai, aplenkdami teisybę.

Per XV Susiv. seimą kun. Milukas ir Kaupas įnesė, kad jei kas raszys į laikraszczius ir jeigu po rasztu ne padės tikros pravardės, tai ant tokių rasztų Susiv. ne privalo paisyti ir tas tapo į seimo protokolą įraszytas; dabar gi visoki Sakalai ir kitoki paukszcziai raszo korespondencijas be pasiraszymo ir, žinoma, su iszniekinimais Susiv. valdonams ne patinkanczių ypatų. Mat Susiv. valdonai, kaip visame, teip ir czia prisilaiko dvigubos doros: vienos laikosi pats, kitos reikalauja nuo ne savo draugų ir ne garbintojų; jeigu prireikia, sziądien myniojątą, ką vakar pats užmanė, ko reikalavo, kad kiti pildytų ir toki ragožiavimai, anot kun. Kravczuno, yra "O rai!", jeigu tik ragožiuojantis niekina Milukui ir Kaupui nepatinkanczius.

"Tėvynės" literatai garsina, jog jie gavo isz Waterbury'o (žinoma nuo ne mėgstanczio iszdavinėti parapijai rokundų isz jos kasos stovio), buk atėjo trys vyrai pas kun. Saurusaitį ir užgynė griaut Susiv. ir niekinti jo propagatorius (?). Waterburio kuopa, girdi, žada priversti musų vertelgas prigulėt prie Susiv., neprigulintiems žadėjo kenkti jų biznyje. Tas yra ne tik ne krikszczioniszku, bet ir prieszingu kraszto tiesoms. Ar tai teip musų kunigai per "Tėvynę" mokina žmonis krikszczioniszkos meilės ir godonės tiesų to kraszto, kuris mus priglaudžia? Su tokiu mokslu ne toli nužengtume, mums reiktų priesz sudą atsakyti, o kunigai, už žmonių nugaros pasislėpę, be atsakymo toliaus musų kasztais intrigas varinėtų ant kenkimo sau nepatinkanczioms ypatoms ir visiems lietuviams.

Wateburio kuopa, kurią Susiv. valdytojai pripažino už ne ėsanczią ir už bedieviszką yra katalikiszka, susideda isz gerų katalikų, nes bedievių juk kun. Saurusaitis ne trauktų į savo sutvertą trėtininkų draugystę.

Priesz seimą parasziau kunigui Kaupui rasztą, kuriame prasziau, kad iszduotų man vardus pasiraszusių po affidavitais. Ant to gavau atsakymą, kad vardų iki seimui ne iszduos, bet juos galėsiu pamatyti ant seimo, jeigu panorėsiu atkakti. Mokestį žadėjo man ir Damijonaicziui sugrąžinti. Asz, ant kun. Kaupo laiszko pasiremdamas, atvažiavau ant seimo, bet ten ne buvo vietos nė jokiam isztirimui ir darodymams kun. Kaupas, nors pažadėjo, bet nė affidavitų ne parodė. Reiktų todėl manyti, kad ant kunigo duoto žodžio ne reikia pasitikėti. Asz, pasitikėdamas kun. Kaupo rasztui, atkakau ant seimo ir tik bereikalo ant kelionės 30 dol. iszleidau. Kas man tuos pinigus sugrąžys? Ar kun. Kaupas?

Kun. Milukas priesz seimą kaip dilginames, lakstė ir aro kuopas, erzino žmonės. T[illegible] vienok tik jam pacziam iszėjo a[illegible] gėdos. Pirmiaus žmonės kalbėj[illegible] kad tik Dras Szliupas važinėj[illegible] erzina žmonis, bet dabar jau [illegible] tamsiausios bobos supranta, k[illegible] Susiv. labiausiai ardo kun. Mi[illegible]kas, lakstydamas it katė su pu[illegible] žirnių pripilta; dabar jau jo k[illegible]bų ne labai kas nori klausyti, [illegible] dėl jis rengiasi į Szveicariją, [illegible] jį gal sziek tiek aptaszys ir [illegible] mokys žmoniškiau ir szveln[illegible] elgtiesi.

J. Tarei[illegible]

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....
Prusiszkos markės po.....
Prie kiekwieno pinigų si[illegible] reikia pridėti 30c. ant pac[illegible]tų.

Imperfect in original

Isz Amerikos.

Bjauri civilizacija.

Miestelyj Hallville, Texase, nuo baltveidžio Atwoodo randavojo szmotelį žemės negras Walker. Terp jų užgimė koki ten asabiszki nesutikimai. Civilizuotas Atwood pakvietė kaimynus, kurie apsiginklavo ir visu pulku nutraukė drystantį baltveidžiui prieszta rauti negrą pamokyti. Negras, pamatęs ateinanczius civilizuotus mokintojus, griebė karabiną ir viena jo kulka pataikė Atwoodą. Už tai ne tik Walkerą bet penkis kitus negrus lynczavo. Na, ir toki tikrų amerikonų darbai vadinasi civilizacija!

Rauples terp indijonu.

Terp indijonų, gyvenanczių ant jiems pavestų rezervacijų Minnesotoj, smarkiai siauczia rauplės. Skaitlius mirsztanczių nuolatai dauginasi. Indijoniszki agentai atsiszaukė į valdžias, praszydami atsiųsti daktaras ir vaistus, kadangi dabar apsirgę nė jokios pagelbos ne turi. Kol vienok mirszta vien indijonai, valdžios ne labai apie apstabdymą ligos rupinasi. Sziuom kartu vienok rauplės gali prisigriebti ir į apskriczius baltveidžių apgyventus, kadangi liga apsireiszkė jau ir parubežiuose rezervacijos.

Protestai priesz mokinimą tikejimo.

Cleveland, Oh. Czianyksztė mokyklų užveizda, ant pakėlimo doros mokintinių, nusprendė įvesti į publiszkas mokyklas mokinimą tikėjimo, kaip antai: išgreiszkimu 10 Dievo prisakymų, Teve Muso ir 23 psalmės. Protestonai tą padavadyjimą priėmė, bet kataliksi ir žydai pakėlė priesz tai smarkų protestą. Jie žada kreiptiesi net į sudą, kad tas iszleistų uždraudimą, jeigu mokyklų užveizda ne atszauks savo padavadyjimo.

Rasiszki nesutikimai.

Miestelyj Haveville, Texase, užgimė dideli nesutikimai terp negrų ir baltveidžių. Pulkas baltveidžių naktyj užpuolė ant kelio einanczio negro ir teip nežmoniszkai jį sumuszė, kad tas pasimirė. Paskui baltveidžiai mėgino įsiveržti į namus vieno negro. Tas besigindamas, paleido szuvį ir užmuszė vieną užpuoliką; tą negrą vienok baltveidžiai sugavo ir pakorė. Tas baisiai suerzino negrus, jie apsiginklavo ir žada atkeiszyti baltveidžiams.

Atidarys indijonu rezervacijas.

Vidaus ministerija dirba dabar plianus ir kaip tik jie bus apdirbti, bus atidarytos baltveidžių kolionizacijai indijonų rezervacijos Indijonų teritorijoj ir Idahoj. Už kelių sanvaiczių bus atiduotas kolionizacijai plotas 400000 akrų. Ant ateinanczio pavasario atidarys 300000 akrų Quinanlt rezervacijoj, Washingtono sztete.

Pirmutinis sniegas.

Warsaw, Ind. 3 d. spalinio szitose aplinkinėse puolė pirmutinis szį rudenį sniegas, kuris užlengė žemę ant pusės colio stogai, bet greitai paskui nutirpo. Nuo 30 metų szitose aplinkinėse ne buvo teip anksti, kaip szįmet, sniego.

Miami pavietyj prisnigo dar daugiau, czia sniegas užklojo žemę ant dviejų colių, szaltis buvo didelis, termometras nupuolė iki užszalimo vietai.

Intaisos sunaudojimo vandens pajiegos.

Watertown, N. Y. St. Lawrence Power Co. įtaisose Massena likosi parengtos naujos sunaudojimo vandens ant dirbimo elektrikos prietaisos, kurios yra didžiausios visoj Amerikoj, jos dirbs daugiau elektriszkos pagos negu garsios Niagaros įtaisos. Pritaisymas tų prietaisų gavo 6 milijonus doliarų.

Prenke perkunas in mokyklą.

Congus Falls, Min. Pereitos saitės subatoj trenkė perkunas į landiecziu mokyklą netoli szitiesto, kurioj buvo 25 mokinukai. Vieną mergaitę perkunas iszsė ant vietos, o kitą vaiką giai apdegino.

Treczios valczių lenktynes.

New York. Prieszais Sandy Hook atsibuvo treczios lenktynės tarp angliszkos valties Shamrock ir amerikoniszkos Columbia. Pirmas isz pradžių Shamrock buvo lenkęs Columbią, bet lenktynes pasibaigė, teip kaip ir pirmutinis laimėjimu Columbios, kuri pabaigą pralenkė angliszką.

Sudege trys žmones.

Houston, Min. Netoli nuo czia sudegė ant lauko pastatytos durė. Prie to sudegė ir trys szkiai darbininkai.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Quebec, Ont. Terp Sherbrooke ir Levis, ant Quebec Central geležinkelio, susimuszė du trukiai. Prie to trys žmonės likosi ant vietos užmuszti, o du mirtinai sužeisti. Nelaimė atsitiko per klaidžiai telegrafisto sudėtą telegramą, dėlko prieszais bėgantį trukį isz stacijos Robertson paleido kitą.

Bridgeport, Conn. Netoli Long Hill susimuszė du tavoriniai trukiai. Prie to trys trukių tarnai likosi užmuszti, o du sunkiai sumaikyti.

Petersburg, Va. Netoli nuo czia iszszoko isz rėlių tavorinis geležinkelio trukis ir isz dalies susidaužė. Prie to trys slapta važiuojanti pasažieriai likosi ant vietos užmuszti, o keturi sunkiai apkulti.

Burlington, Iowa. Pilnas žmonių karas, pereito panedėlio dieną, užbėgo ant geležinkelio trukio ir susidaužė. Prie to du žmonės likosi užmuszti; sunkiai sužeistų yra 14.

Louisville, Ky. Netoli Hulbard Springs, Ky., ant Louisville & Northern geležinkelio, susimuszė du į prieszingas puses bėganti trukiai. Prie to vieno trukio vedėjas likosi ant vietos užmusztas. Sužeistų gi yra 16, o terp tų 4 mirtinai sužeisti.

Huntington W. Va. Ant Camden Interstate elektriszko geležinkelio susimuszė du trukiai. Prie to 8 ypatos likosi sužeistos, o dvi sužeistos mirtinai.

Reading, Pa. Ant Reading geležinkelio, netoli Hammelstown iszszoko isz rėlių tavorinis trukis. Prie to keturios ypatos likosi užmusztos.

Gaisrai.

Philadelphia, Pa. Sudegė czia, ant kertės 15 ul. ir Columbia ave., Learko ir kelios aplinkinės pardavinyczios. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarių.

Clayton, Ind. Sudegė czia Mississippi hotelis, penkios pardavinyczios ir 10 namų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

Logansporth, Ind. Sudegė czia didelės Wilsono, Humpreyo & Co. knįgų spaustuvės. Prie gesinimo 3 ugnagesiai likosi pavojingai apkulti.

St. Louis, Mo. Altone, Ill. sudegė malunai Standard Milling Co. Sudegė terp kitko ir 300000 buszelių kvieczių. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

Marinette, Wis. Sudegė czia krautuvės Smith, Thorndyke & Brown Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol.

Joliet, Ill. Sudegė czia dirbtuvės Joliet Stove Works. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 60000 dol.

Sandusky, Oh. Sudegė czia dirbtuvės American Crayon Co. Blėdį ugnies padarytą apskaito ant 150000 dol.; užasekuruota gi viskas buvo tik ant 62500 dol.

Renville, Oh. Iszdegė biznesinė dalis szito miestelio. Sudegė 17 namų, terp kurių miesto bulmistro biurai, pacztas ir daug pardavinyczių.

Tampa, Fla. Siautė czia 7 d. spalinio didelis gaisras, kuris isznaikino 20 namų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 250000 dol.

Tompson, Tex. Iszdegė biznesinė dalis szito miestelio Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150-000 dol.

Druskinis trustas.

New York. Sztete New Jersey susitvėrė terptautiszkas druskinis trustas isz kapitalistų visų civilizuotų krasztų. Trusto kapitalas siekia 30 milijonų doliarų. Kadangi žmonės visur reikalauja druskos, tai dabar, paėmęs monopolių, trustas be abejonės visur pakels druskos prekes.

Petrolejaus szaltiniai.

Netoli Mount Pleasant, Ind. užtiko naujus petrolėjaus szaltinius. Viena tik užgręzta skylė meta tiek petrolėjaus, kad jo per dieną surenka vidutiniszkai po 135 baczkas.

Expliozija.

Nanaimo, B. C. Kastynių oloj Nr. 2 atsitiko baisi dujų expliozija, kurios 7 darbininkai likosi užmuszti.

Paskendo garlaivys.

Kalamazoo, Mich. Netoli nuo czia paskendo laivas. Prie to prigėrė trys žmonės, terp kurių buvo vienas vyriszkis ir dvi moterys.

Most paleistas.

New York. Garsus Amerikoj anarchistas Most, kurį 22 d. rugsėjo suaresztavo mieste Corona, likosi paleistas isz kalinio, kadangi nė jį suaresztavę policistai, ne galėjo nieko priesz jį darodyti, kad jis butų kokią nors sukeliauczią kalbą laikęs.

Pasimire pirmutinis trukio wedejas.

New York. Czianyksznzėjame ligonbutyj pasimirė 95 metų Wood Buston. Jis vedė pirmutinį trukį, kada Amerikoj likosi padirbtas ir atidarytas trukių bėgiojimui pirmutinis geležinkelis.

Ne prieme amerikonu.

Pas naują Amerikos pavaldinį, sultaną paveržtų nuo Iszpanijos Suluh salų atkako keli Washingtono kongreso sanariai, bet sultanas atsisakė priimti neužpraszytus sveczius.

Isz darbo lauko.

¶ Pana City, Ill. Czianyksznzėjame maszinistai vandens traukimo įtaisų pakėlė sztraiką ant iszkovojimo 8 darbo valandų dienos. Dėl stokos vandens sustojo maszinos elektriszkų žiburių ir miesto ulyczios ir pardavinyczios ant syk atsirado tamsoj. Jeigu sztraikas užsitrauks ilgiau, turės pasiliauti darbai aplinkinėse anglų kastynėse ir visose miesto dirbtuvėse.

¶ San Francisco, Cal. Sztraikas czianyksznzėjų vežėjų pasibaigė. Per sztraiką jie nieko ne pelnė. Susztraikavo jie ant iszkovojimo pripažinimo unijos, bet tas ne pasisekė. Darbdaviai sutinka priimti atgal, kiek bus galima, senų darbininkų, bet atsisako praszalinti nuo darbo neprigulinczius į uniją.

¶ Muncie, Ind. Czianyksznzėjos American Window Glass Co. dirbtuvės parsigabeno isz Belgijos 250 belgijonų darbininkų. Kompanija tvirtina, jog Amerikoj ne gauna užtektinai iszlavintų darbininkų.

¶ Scranton, Pa. Tarnaujanti Scrantono geležinkelio kompanijoj pakėlė sztraiką ir bėgiojimas trukių Lackavanna klonyj, nuo Pittsburgo iki Forest City, su visu pasiliovė. Sztraike dalyvauja 600 tarnaujanczių.

¶ Scranton, Pa. 800 kalnakasių Pine Brook kastynių pakėlė sztraiką. Jie mat ne nori dirbti drauge su darbininkais neprigulinczėiais į uniją.

¶ Boston, Mass. Pas baigė sztraikas pakuotojų ir vežėjų czianyksznzėjų expreso kompanijų. Abidvi pusės geru susitaikė.

¶ Fall River, Mass. Savininkai czianyksznzėjų medvilnės verpinyczių atmetė darbininkų reikalaujamą pakėlimą už darbą užmokesnio.

¶ Pittsburg, Pa. Anchor Mills, ant South Side, kurios stovėjo kelis metus, dabar likosi isztaisytos ir pradėjo dirbti.

¶ Parkersburg, Pa. Pittsburgo kapitalistai baigia czia statyti naujas geležies dirbtuves, kuriose neužilgio prasidės darbai.

¶ Mc Dowell, W. Va. Mc Dowell Coal & Coke Co. pastatė szitose aplinkinėse 100 naujų kokso peczių; dabar peczių yra czia 200. Prie visų dirba pilną laiką.

¶ Tarentum, Pa. Allegheny Iron & Steel Co. pastatė czia naujas dirbtuves, kuriose isz dalies prasidėjo jau darbai.

¶ Joliet, Ill. Susztraikavo czia darbininkai telefonų kompanijos; dabar prie sztraiko pristojo jau ir dratų taisytojai.

¶ McKeesport, Pa. Boston geležies dirbtuvėse pradėjo vėl dirbti. Sztraikavę darbininkai isz palengvo grįžta prie darbo.

¶ Oxford, Mich. Aplinkinėse szito miesto rado naujus anglių plotus, kur neužilgio prasidės darbai prie kasimo anglių.

¶ Edwood City, Pa. Czianyksztė American Tin Plate Co. atstatė nuo darbo senus darbininkus už tai, kad jie buvo sztraiką pakėlę.

¶ Port Huron, Oh. Darbai czia eina ne gerjausiai ir dar eina vis niekyn. Teip buva vienok kiekvieną rudenį, o žiemą darbai eina vis gerai.

¶ Fairmont, W. Va. Naujai susitvėrusi kompanija atidarys szitose aplinkinėse kelias naujas anglių kastynes ir kelias deszimtis kokso peczių.

¶ Iron, Mich. Stato czia dideles cemento dirbtuves, kurios neužilgio bus gatavos. Patilps czia prie darbo 800 darbininkų.

¶ Elkhart, Md. Aplinkinėse kastynėse dirbanti anglekasiai kraustosi isz czia į West Virginiją, tikėdami ten rastį geresnį darbą.

¶ Elwood, Ind. Czianyksznzėjose blėtos dirbtuvėse pradėjo jau dirbti, bet dirba dar silpnai.

¶ Sheffield, Pa. Darbai czia, lygiai dirbtuvėse kaip ir aplinkinėse kastynėse, eina labai gerai.

¶ Muncie, Ind. Vietoj sztraikuojanczių darbininkų, czianyksznzėjos Western Flint Bottle Co. į savo dirbtuves parsitraukė scabsus.

¶ Pittsburg, Pa. Senose dirbtuvėse United States Glass Co., ant 10 ulyczios, prasidėjo jau dabai.

¶ Tarentum, Pa. Visos czianyksznzėjos stiklo dirbtuvės dirba pilną laiką. Neužilgio szitose aplinkinėse ketina pastatyti dar vieną naują stiklo dirbtuvę.

¶ McKees Rocks, Pa. Darbai dirbtuvėse Pressed Steel Car Co. eina gerai ir kas tik nori dirbti, darbą gali greitai gauti.

¶ Lorain, Oh. Darbai czianyksznzėjose plieno dirbtuvėse eina labai gerai. Darbą ne sunku czia gauti. Neužilgio ketina pastatyti dar dvi naujas dirbtuves.

¶ New Comerttown, Ohio.— Stato czia naujas plieno dirbtuves, kurios už poros mėnesių prasidės darbai.

¶ Sharon, Pa. Wilkes Co. pastatys czia treczią savo dirbtuvę. Darbai prie statymo neužilgio prasidės.

¶ New Castle, Pa. Standard Steel Co. pastatys czia naują plieno dirbtuvę.

¶ Sharon, Pa. Sharon Sheet Steel Co. neužilgio pradės statyti czia naujas dirbtuves.

¶ Canton, Oh. Sharko Co. pastatys czia naują plieno dirbtuvę.

¶ Ashland, Ky. Ashland Steel Co. pastatys czia naujas plieno liejinyczias.

¶ Canton, Oh. Pradėjo czia statyti trįs naujas dirbtuves: vieną blėtos ir dvi geležies.

¶ Carnegie, Pa. Carnegie Sheet Steel Co. pastatys czia dvi naujas dirbtuves.

¶ Janesville, Oh. Curtis Co. pastatys czia naujas geležies dirbtuves.

¶ Martins Ferry, Oh. Neužilgio bus czia parengtos dideles dratinių vinių dirbtuvės.

¶ Niles, Ohio. Niles Iron & Steel Co. pastatys czia dideles plieno dirbtuves.

¶ Waukesha, Wis. Neužilgio pradės czia statyti naujas geležies dirbtuves.

¶ Youngstown, Pa. Dirbtuvėse Youngstown Sheet Iron & Tube Co. neužilgio prasidės darbai.

¶ Johnston, Pa. Darbai czianyksznzėjose dirbtuvėse pradeda gerintiesi.

¶ Pittsburg, Pa. Beveik visi urėdninkai Pittsburg & Allegheny Telephone Co. pakėlė sztraiką.

¶ Moweyna, Ill. Czianyksznzėjai anglekasiai pakėlė sztraiką.

Isz Lietuviszku diryu.

Gerą ar piktą sėja laikraszcziai?

Kunigai per savo pamokslus, per laikraszczius, su pagelba visokios veislės sudemoralizuotų žmonių, kaip įmanydami, kovoja su laikraszcziais nepucziancziais į kunigų dudą, ne garbinanczėiais kunigų vietoj Dievo. Per iszpažintį musų dvasiszki vadovai draudžia skaityti viską, kas ne jų draugų ir tarnų iszleista, visaip stengiasi užbėgti kelius raszytams svietiszkos, moksliszkos įtalpos. Ypacz gi gazdina pragaro kanczioms tuos, kurie raszo į laikraszczius, ypacz gi tuos, kurie ne tyli apie kunigų blogus darbus. Tuom tarpu ir toki rasztai ne yra be naudos. Jeigu yra blogai daranti kunigai, skriaudžianti žmonės, tai turi but ir vieta, kur skriaudžiami gal apie savo skriaudas pagarsinti, kur gali pasiskųsti. Amerikos sudai nesikisza į nesutikimus parapijonų su kunigais, todėl skriaudžiami žmonėlės turi kitur garsinti apie savo skriaudas. Nieks nieko pikto ant kunigų neraszytų, jeigu ne butų piktai darančių kunigų ir jeigu ir už tokius neužstotų visa kunigija, jeigu ant apgynimo tokių nesamdytų žemiausios veislės padėtojų. Argi nėra Amerikoj blogai besielgiančių kunigų? Kad yra, apie tai visi žino, rodosi to nedrys užginti nė pats kunigai.

Sztai dabar per "Tėvynę", musų kunigai denuncijuoja valdžioms visus jiems nepatinkanczius kaipo anarchistus, ir szaukiasi valdžių pagelbos ant uždarymo burnos visiems jiems ne pritariantiems. Argi toks ginklas geras ir doras? O vienok kovoj už kunigų luomos reikalus ir naudą jie nesidrovi griebtiesi ir tokio ne doro ginklo, tiesiog melo. Juk tokioms savo bjaurioms denuncijoms jie žemina visą lietuviszką tautą, žemina lietuvystę. Ar jie to nesupranta?.

Tylėti apie blogus darbus butų tai dalyvauti juose. Persergėti priesz piktai darantį juk tai prideryste kiekvieno doro žmogaus, apie tai ne tylėti nė kunigai, jeigu piktai darantis ne kunigas, tokius taukiai apkaltina ir visai be pamato; taukiai netsamdo paszalinius denucijantus, o pats už tokių nugaros kavojasi.

Nors kore pondencijos apie nevertus pagyrimo kunigų darbus ir ne patinka musų dvasiszkiems vadovams, bet ir tokios iszduoda visgi sziokius tokius vaisius, priverczia teisintiesi nors ir kunigiszkai. Sztai nr. 35 ir 37 "Lietuvos" buvo apraszyti tuli ne suprantami gerai žmonėms darbai Pittstono policijos siundytojo ant lietuvių. Tuom jis, lyg prie tvoros prispirtas, 29 d. rugsėjo teikėsi teisintiesi teip kaip tai daro ir tuli Maskolijos urėdninkai. Ir musų lietuvių pajudytojas savo iszsitei inime griebėsi maskoliszkos formos; teisinosi apie užmestą jam iszgriovimą jo paties sutvertos vaikų Dr-tės. Kadangi, girdi, vaikai ne aleidavo ant susirinkimų, tai jis susirinkimų neužsakydavęs. Kaip gi vaikai galėjo rinktiesi, jeigu susirinkimai ne buvo užsakyti? Jeigu but užsakomi, gal draugystės nebutų reikėję griauti. Gal iszsiaiszkis ir klausymas kasos vakų draugystės?

Mums rodosi, kad jeigu kunigai elgtusi su žmonėms szvelniau, žmoniszkiau, teip kaip elgiasi antai geriausis apsitaszę kitų tautų kunigai, ir pas mus ne butų tiek nesutikimų su kunigais, kaip yra dabar. Tegul kunigai pabando, o pats pamatys.

Pittstonietis.

Isz Philadelphijos, Pa.

Neseniai patilpo „Lietuvoje" korespondencija isz Philadelphijos, kurioje p. Jocis praneszė, jog szv. Petro ir Povilo draugystė paskyrė stipendiją norinczian užrubežiuose baigti mokslus lietuviszkam kankintiniui, iszbėgusiam isz maskoliszkų nagų. Tas isz tikro vertas butų pagyrimo, gaila vien, kad draugystė nepagarsino, kam ji duoda stipendiją, kur stipendijatas mokinasi ir kokių mokslų? Girdėt, kad Szv. Petro ir Povilo draugystė paskyrė stipendiją klierikui, norinczian pastoti į dvasiszką seminariją, kuris, dažinojęs apie nesutikimus Philadelphijos lietuvių su kun. Kaulakiu, mokėjo paraminti czianyksznzėjus lietuvius ir nepavydėjo visokių pažadėjimų, jeigu jis su lietuvių pagelba galės iszeiti į kunigus (mes gauname žinią, jog į draugystę isztikro atsiszaukė klierikas su praszymu pagelbos ir daugelis sunarių isztikro norėjo jį suszelpti, bet stipendija ėsanti paskirta jaunikaicziui norinczian baigti svietiszkus mokslus. Red.) Atsiszaukęs pasižadėjo, jeigu iszeis į kunigus, buti geresniu už dabartinius (apie tai nieks negal užtikrinti, kad bus tokiu, kokiu buti pasižada Red.). Jis raszęs straipsnius į "Ukikininką" ir kitur kaipo Topilis. Paskus patekęs į kalėjimą, likosi iszguitas į Maskoliją, bet jam pasisisekė isztrukti. Už trijų metų buseęs kunigu ir atvažiuosęs į Philadelphiją ir atidirbęs už suteiktą paszelpą. To kankintinio vienok isz Philadelphijos lietuvių niekas nematė ir nepažįsta. Jeigu jis yra užrubežiuose ir iszėjęs į kunigus žada darbuotiesi Amerikoj, taisiėpti jo vardą, rodosi, nėra reikalo, gal atsiszauktų paskui jį gerai pažįstanti, kurie arba užtartų už szelpinmą arba persergėtų draugystę, jeigu jos szelpiama ypata neužsipelno ant paszelpos

Kad lietuviszka visuomenė privalo szelpti einanczius į mokslą, tą visi pripažįs, kadangi mums labai traksta mokytų darbininkų, kurie vestų musų tautiszką vežimą priszakin, bet mes privalome žiurėti, kad iszėjusių vienus mokslus neturėtume per daug, o kitų neturėtume. Szv. Petro ir Povilo Dr-tė neprivalo užmirszti, kad szelpimui klierikų kunigai sutvėrė Motinėlę ir jieg kaipo turtingesni už kitus, įstengs suszelpti kad ir 10 klierikų arba besimokinanczių moteriszkuose kloosztoriuose minyszkų, o besimokinanczių svietiszkus mokslus nėra kam suszelpti. Jak kunigai neprileidžia prie Motinėlės jų negarbinanczių. Kodėl? Turbut todėl, kad bijosi bepusiszkų žmonių kontrolės.

Ant susirinkimo szv. Antano Dr. p. Jocis ragino ir ja tuos ketis dolerius, kuriuos ji turi paskyrusi ant kankintinių, apversti ant suszelpimo Dr. szv. Petro ir Povilo szelpiamo klieriko, kadangi jis bases geru kunigu. Kasgi gali žinoti, kokiu jis bus kunigu, o ma žiausiai apie tai gali žinoti pats szelpiamas klierikas, nes jis negali žinoti, kaip per tris metus seminarijos mokintojai gali perkeisti jo nuomones. Kad seminarijos mokslas ir sąlygos, kokiose yra kunigai, perkeiczia nuomones ir doriszką supratimą, argi tą nematome ant kunigo Kaupo ir kitų geresnių kunigų czia Amerikoj? Jeigu kunigas norės valgyti duoną, o kitokio užsiėmimo nenorės griebtiesi, turės pusti į dudą blogųjų kunigų, sueiti su jais į trustą. Juk ir terp dabartinių musų kunigų ne visi blogi — o ką jie gero lietuviams daro? Jie laikosi ir eina isz vien su blogaisiais, eina isz vien su visa kunigija, kaip žydai užtaria už vieną kitą. Kodėl gavęs stipendiją klierikas turėtų buti kitokiu? Nors ir norėtų, negali elgtiesi kitaip, kaip elgiasi kiti kunigai. Argi Kaulakis, kol nepagavo Philadelphijos lietuvių į savo tinklą, nebuvo geras? Juk dabartiniai jo prieszai niekino „Lietuvą", kada joje pasirodė pirmutiniai persergėjimai. Kasgi užtikrįs, kad Szv. Pet. ir P. Dr. iszleistas į kunigus bus geresniu? Jeigu jis paskui pasirodytų neverta paszelpos, kasgi Dr stei sugrąžįs pinigus ant jo iszlavinimo iszleistus? Kada Philadelphijos lietuviai pradėjo provotiesi su Kaulakiu, vienas isz geresnių kunigų juk isztarė, kad parapijonai privalo laikytiesi vienybėj, nes teisybė jų pusėj, ramino, kad jie iszkovos sau teisybę; bet įsztarėjus žodžius, paskui prisiglaudė prie intrigantų. Dar niekas Amerikoj nematė kunigo, kuris stotų už skriaudžiamus kunigo parapijonus. Argi Philadelphjos stipendijatas butų iszėmimu? Apie tai galima abejoti.

J. Butkus.

Isz St. Louis, Mo.

Lietuviai czia gana ramiai gyvena; pribuva czia jų daugiau isz kitų miestų.

Czianyksznzėjame kalėjime sėdi lietuvys Žibas už pasisavinimą svetimų daigtų. Keli mėnesiai atgal jis su kitu lietuviu užsidėjo kriauczėjską szopą. Kadangi biznis gerai nėjo, tai Žibas, nužudęs kįek įdėtų pinigų, atsitraukė, o jo kompanijonas pasilaikė szopą. Žibas, nežinia, ar norėdamas atgauti savo pinigus, ar ant kerszto, paglemžė nuo buvusio savo kompanijono kelis siutus. Policija sugriebė parduodant juos žydui į sztorą ir, žinoma, suaresztavo ir pasodino į kalinį. Jis vienok gavo bėlininką, kuris už jį užstatė kauciją ir iszliuosavo isz kalinio. Iszsiliuosavęs, tuojaus pabėgo, bet bėlininkas sugavo jį net Cincinnatyje, pargabeno atgal ir vėl pasodino į kalinį, kur Žibas dabar sėdi ir turbut jau neatsiras norinczio už jį kauciją pastatyti.

Lietuvys J. Brazys, ant kampo 9 ir Corr ul. užsidėjo saliuną.

Neseniai nusinuodino czia briežiukais 2 metų sunus lietuvio Aleksandro Milvido. Nors tėvai ir gana dabojo vaiką, bet jis, sugriebęs briežiukų, pasislėpęs suvalgė jų 7 galvutes. Nors paszaukė daktarą, bet ir tas nieko jau padaryti nejstengė. Pasimirusį vaiką palaidojo 19 d. rugsėjo.

Butų czia gana lietuviszkų vestuvių, bet kad nėra merginų, tai vyrai turi laukti su tuom geresniu laikų.

Vuosis.

Rado papjautą lietuvį.

Rusiniszkas laikrasztis "Svoboda" praneszą, buk 29 d. rugsėjo mieste Priceburge, Pa., rado su britva papjautą lietuvį. Papjauto pravardė yra Kupis. Kas jam atemė gyvastį, to iki sziol dar ne susekė.

Isz Naugatuco, Conn.

Czianyksznzėjai lietuviai sutikime gyvena, nėra terp jų vaidų ne už dryžas kelnias, nė už kitokius mažmožius. Ant pasivaikszcziojimo nedelioms turi dailų soda, kur yra dideli medžiai ir pavėsis (keno tas sodas? Rd.). Czia gali susieiti ir ramiai pasikalbėti apie visokius reikalus. Yra ir svetainė susirinkimams, papuoszta gražiais Lietuvos didvyrių paveikslais.

Ateina czia ir keli lietuviszki laikraszcziai, tik tiek ne gerai, kad tuos laikraszczius, vietoj skaityti ant salės ir perskaiczius palikti, kad ir kiti galėtų rasti, tuli skaitytojai deda į kiszenių ir gabena sau namon. Ant salės į laikraszczius ne žiuri, bet teip seni kaip ir jauni varto lapus teip vadinamų velnio knįgų. Susėdę prie stalų, daužo su kumszczioms, mėtydami lapus velnio knįgos, lyg kad kluone avižas kultų. Ar gi ne geriaus tą laiką butų praleisti ant skaitymo laikraszczių ir tikrų knįgų, o velnines pamesti? Turėtų neužtekti tų laikraszczių ir knįgų, kurios yra, bet reiktų daugiaus parsitraukti ir skaityti. Isz to butų daug didesnė nauda negu isz mėtymo lapų velnio knįgos. Tąsyk ne tik vyrai butų protingesniais, bet moterys ir merginos sektų jų paveikslą; visi elgtusi gražiaus, visi mus pagodotų. Dabar godone svetimtaučių ne galime per daug girtiesi, kadangi ant jos savo darbais ir pasielgimu neužsipelnome.

Union Cityje yra diktai lietuviszkų salininkų, todėl jie viens kitą skundžia miesto valdžioms. Jau sykį viens kitą suaresztavo už pardavinėjimą gėrymų nedėlios dieną. Tas labai ne gražu, kad lietuvys lietuvį skriaudžia ir denuncijuoja (ne gražu yra skųsti, bet ne verta girti, jeigu lietuvys laužo tiesas. Jeigu pagal vietinius padavadyjimus ne valia pardavinėti nedėlioms gėrymų, tai visiems reikia prie padavadyjimų taikintiesi, o tąsyk nieks ne turės prie ko prisikabyti, nieks ne skųs. Rd.).

Pas mus yra diktai gražių lietuviszkų mergelių, bet ir terp jų, kaip ir terp saliunininkų, nėra sutikimo ir savitarpinę neužkantą vieszai rodo ant balių ir kitokių vieszų susirinkimų. Tas labai negražu. Kokios priežastys gimdo tą savitarpinį musų merginų sznairavimą, asz nežinau, bet tas labai ne gražu. Kitur antai merginos jungiasi į kruvą, vienyjasi, tveria kliubus, draugystes ir unijas, daug jų priguli prie Susivienyjimo, prie Tėvynės Mylėtojų Draugystės; pas mus merginos apie tai nė ne sapnuoja, nežinia kodėl: ar todėl, kad musiszkės per daug mokintos, ar jos nedamokintos. Visi girtų czianyksznzėjas mergeles, jeigu jos pamestų piktus savo paproczius, užvydėjimus vienas kitai, kad sueitų į vienybę ir sutvertų kokią draugystę. Tąsyk visi jas pagodotų; dabar gi godoti nėra už ką.

Draugas.

Isz Smithdale, Pa.

Darbai minksztų anglių kastynėse szitose aplinkinėse eina gerai ir uždarbiai ne menki, iszgyventi galima.

Lietuvių yra czia ne daugiausiai: yra dvi lietuviszkos szeimynos ir 8 pavieni. Terp jų nesutikimų nėra, jie skaito laikraszczius, ant kazyrų, kaip tai yra kitur, laiko ne praleidžia. Pinigų turi, kadangi skaitant laikraszczius, namieje ne nuobodu, ne reikia pinigų iszleisti ant girtuokliavimų ir provų.

A. B.

Nauji iszradimai.

*** Prancuziszkas mokslinczius Pictet iszrado pigų budą isztraukimo tiesiog isz oro oxygeno. Ant tų padirbo ir atsakanczią prietaisą, su kurios pagelba su kasztais 2–3 kapeikų galima surinkti 100 kubiszkų metrų oxygeno. Tas yra labai svarbu iszradimu: jis ne tik palengvįs ir nupigįs darbą fabrikuose, kadangi tarpinimui su oxygeno pagelba ne reiks tiek anglių; su pagelba to gazo galima bus sutarpinti visus akmenis. Picteto prietaisa tinka ir ant isztraukimo hydrogeno isz vandens.

*** Maskoliszkas Dras Volicky, kaip paduoda Peterburgo laikraszcziai, padirbo prietaisą, su kurios pagelba visai kurti gali girdėti teipjau, kaip ir turinti visai sveikas ausis. Su savo prietaisa Dras Volicky darė bandavones Peterburgo daktarų draugystėj ir jos buvo su visu pasekmingos.

Musų kunigų persitikrinimai ir dora.

"Žvaigždė", 33 numryje, 26 rugsėjo 1901m., įžengtiniame straipsnyj aiszkina lietuviams, kas tai yra tvirtas persitikrinimas, o apakinta savo spinduliais, teip sztai raszo: "Ypata tvirtai persitikrinusi apie kokį dalyką arba žmogų, turi turėti sveiką protą, nes kokio mulkio persitikrinimai yra neverti nieko. Ypatasu tvirtais persitikrinimais turi turėti atsakantį mokslą, idant galėtų pažinti gerai dalyką, apie kurį kalba, nes kitaip persitikrinimas butų vienpusiszkas. Ką verti, paveizdan, persitikrinimai mus szliuptarnių, kurie tvirtina, kad Dievo nėra? Tikrai, kad pažinti Esybę Dievo, arba darodyti ar ginti jog Jo nėra, reikia turėti protą, ko szluptarniams truksta; reikia pabaigti atsakantį mokslą, tirinėti, mislyti, disputuoti ir klausyti ramiai kitų iszvadžiojimų. Ar turi tą viską musų szliuptarniai! Ne. Tėmykite lietuviai, ko nuo jus reikalauja kunigai. Ugi sveiko proto, pabaigimo atsakanczio mokslo, mislyjimo, tirinėjimo, disputavimo ir ramaus klausymo kitų iszvadžiojimų.

Kas butų įtikėjęs priesz 10 metų, kad kunigai, ir dar szviesiausioje "Žvaigdeje", skelbtų teip naudingus lietuviams dalykus! Turėti sveiką protą, pabaigti kožnam mokslą, mislyti, tirinėti, ramiai disputuoti! O mores! O tempora! Kiekvienas, net kun. Dembskjo arsziausias prieszas, perskaitęs tokius reikalavimus, turi nudžiugti, nes kitaip jo persitikrinimas apie savo mulkystę, bus laikomas už vienpusiszkumą. Tik Dembskis su nenorinczėais to padaryti nesiginczys ir jų mulkiais nevadįs, nes tas aiszkiai prieszinasi meilei artymo: ko vienok ne daro isz persitikrinimo kunigai ir jų tarnai, ir laiko meilę už pavojingą. Ne galu tik ne pasinaudoti isz teip linksmos progos, daleidžianczios man mislyti ir ramiai disputuoti apie žmonių persitikrinimą. Pirm viso turiu pasakyti, kad persitikrinusi katalikystėje motina manę mokino poterių, jos brolis, kunigas Limontas, mokino skaityt ir raszyt. Maskolių profesoriai Sziaulių gimnazijoje mokino rokundų, geografijos, istorijos, algebros, geometrijos, trigonometrijos, fizikos, mineralogijos, astronomijos, o kun. kapelionas katekizmo ir bažnytinės istorijos. Įstojusį, Varnių seminarijoje mokino kunigai profesoriai: theologijos, dogmatikos, homeletikos, biblijos ir visų Szventųjų dvasių apsireiszkimų ir daromų stebuklų. Po pasikėlimui Lenkų ir Lietuvių 1863 metuose, atvykęs į Paryžių, pats jau mokinausi kol, legijoje Prancuzijos: kosmoliogijos, etnoliogijos, fiziologijos, ir klausiau lekcijų filozofijos, o vienog, pagal persitikrinimą, netik "Žvaigždė" manę iszniekino, bet tai patvirtino dar ir "Saulė" ir "Katalikas", net maskoliszkas "Tevynės Sargas" neužmirszo paraszyti, kad kun. Dembskis, tai tikras anarkistas.

Kas-gi czia kaltas, kad garbingi redaktoriai turi tokius persitikrinimus? Žinodamas apie tai, ir nenorėdamas, kad žmonės mokslą niekintų ir visus mano profesorius mulkiais vadintų, kaipo negalėjusius man įkvėpti tvirto persitikrinimo apie butybę ar ne butybę Dievo, pasiryžau paraszyti knygą "Isz ko kyla Melai ir Skriaudos Žmonijoje", ir joje pastacziau daugybę klausimų ir moksliszkų reikalavimų ant pasiszkinimo, bet nė vienas isz tų garbingų Žvaigždinių, Saulinių, Katalikinių ir Sarginių mokslinczių ne pasakė man, kaip turiu įgauti jų tikrus persitikrinimus. Jeigu redaktoriams, nemokantiems atsakyti ant mano klausymų, valia manę vadinti mulku, tai dėlkogi man, Szliupui, Mikolainiui ir tukstancziams baigusių mokslus, nevalia turėti persitikrinimų, kad tie redaktoriai barsto pipirus į akis nemislijanczių žmonių, kad jie nematytų tikro mierio pipirus barstanczių; nes kas yra kalbama, ar raszoma, turi savo mierį. Ir viszta kvaksėdams, deda kiauszinius su mieriu iszperėjimo visztukų; teip ir kunigai turi už mierį laikyti visus už mulkius, kad nieks jų peralo nepagadintų,

niginiai turi protą ir pažįsta ėsybę Dievo; szliuptarniams stoka proto, ir jie negali sueiti į pažintį su tąją esybe. Klausymas, isz kur kunigai įgauna protą ir kur sueina į pažintį su Dievu, o mulkiai nustoja savojo? Ogi pirmiejie įgauna protą, pažįstį ir tikrus persitikrinimus vietuose, kur moki na deginti Bruną, už skelbimą, kad žvaigždės yra saulėmis, o daugelis kunigų carų tarnais; kur dėl pažinimo "Esybės Dievo" mokina Ravaillac'kus skersti Henrikius Prancuzijoj, užtai, kad jis, budamas protestonu, pasakė: "Paryžius vertas vienų miszių" ir daugiausis nedavė, pastojęs karaliumi; kur įgauna mokslą neapykantos carų: Nobilingai, Korsakovai, Bresci, Czolgoszai, Boot'ai ir tukstancziai kitų jiems panaszių augintinių? Mulkiai-gi įgauna savo mulkystę mokyklose ir universitetuose. Tai-gi szalyn su mokyklomis! Pažinsime visi Dievą ir nebebus mulkių! liks vieni pipirai, o kunigai, nežinodami, ką su jais veikti, galės, anot Elizejo, isz žėlių iszsivirt koszės.

"Kuniginiai reikalauja" pabaigimo atsakanczio mokslo", o kaip matėme, mieriu jų yra panaikinimas universitetų, kaipo vedanczių į mulkystę, nes tukstaczius lietuvių, baigusius mokslus, vadina mulkiais ir beprocziais. Reikalauja dar "tyrinėjimo"; bet kada parapijonai užsimano isztirti, ne jau į ką jų vadovai tiki, ar kaip jie elgiasi, tik kaip veda parapijines rokundas, žinome visi, kaip pipirninkai plusta ant tirinėtojų. Reikalauja teip-gi, kad visi "mislytų", bet tankiai mislyjantis įgauna pešitikrinimą, kad dusziu ganytojai yra melagiais, nes jie persitikrinę tvirtai apie "Esybę Dievo", pagimdė ir gimdo szėtonus, prieszus "Dievo", ir daugybę kitų rėgiamų ir neregiamų žmogžudų.

Galop kunigai reikalauja „disputų ir ramaus klausymo kitų iszvadžiojimų", bet pakviesti Szliupo ir Dembskio ant disputų, vieszai atsisakė, buk jiems gėda disputuoti. Ant iszrodinėjimų jų daromų neteisybių teipogi neatsiliepia, bet asabiszkai niekina užmetinėtojus, juos kolioja, siunčo ant jų žmonės. Ir kaip czia netikėti, kad kuniginiai turi tvirtus persitikrinimus!? O kokia jų draugiszka meilė?

Sztai, kaip vienas isz susivažiavusių ant 40 maldų, pasinaudodamas isz myno prezidento McKinleyo, korespondencijoje isz Scrantono tame pat numeryje „Źvaigždės" tilpusioje, stengiasi iszrodyti meilę broliszką.

„Tikrųjų szliuptarnių musų mieste žmonės skaito apie 50. Juos lengvai galima pažinti isz to, kad szneka daug apie kunigus ir bibliją. Jie tai, po numirimui McKinleyo, ėmė saliunuose gerti ant sveikatos Czolgoszo. Iszgirdę tai anglikai, sutvėrė komitėtą, kurs jau tirinėja, ar isz tiesų tarp lietuvių yra tokių, ką prijauczia anarchistams. Be abejo tokius suras, bet ką su jais padarys, nežinia. Anglikai labai ant jų įszirdo ir be koros nepaleis... Dar didesnė bėda laukia dėrą Szliupą. Kaip girdėt, žmonės susitarė įskųsti jį kaipo vadovą anarchistų. Jau ką ką, ale prie tos progos ne reikėjo užmirszti Dembskio. Net szliupiniai jo neapkenczia."

Tai kokia pipirninkų meilė tautystės! Prasikalto Czolgosz, lenkas, pakart Szliupą lietuvį, o jau kun. Dembskį tai patys anarchistai turi sudeginti!!

Kun. V. Dembskis.

Isz visur.

‖ Jauna Holandijos karalienė moka, apart savo prigimtos ir vienos malajiszkos kalbos, dar sekanczias, ir tai visai gerai: vokiszką, prancuziszką, angliszką; supranta ir gali susikalbėti italiszkai ir maskoliszkai. Pasimiręs Amerikos prezidentas McKinley, apart angliszkos kalbos, nė vienos svetimos nemokėjo; dabartinis gi prezidentas Roosevelt, apart angliszkos, moka dar vokiszkai ir prancuziszkai. Europoj visi valdonai moka prancuziszkai, kadangi ta kalba vartojama visuose savitarpiniuose vieszpatysczių susineszimuose ir Amerikos randas susineszimuose su kitais krasztais turi vartoti prancuziszką kalbą.

‖ Europoj užstojo vėl karsztos, kaip vasara dienos. 30 d. rugsėjo Berlyne pasimirė vienas darbininkas nuo karszczio saulės spindulių; apsirgimų gi nuo karszczio buvo diktai.

‖ Szįmet Vengrijos randas iszdavė prisakymą urėdninkams nesikiszti ir ne stabdyti rinkimų; seniaus paprastai su kariauna iszvaikydavo rinkėjus, jeigu ker patėmyjo, kad gali iszrinkti ne pritarianį raudui pasiuntinį, ypaczigi nedaleido rinkti slovakų ir rumunų pastatytų pasiuntinių. Nors szįmet randas prisakė urėdninkams nesikiszti į rinkimus, bet jie neiszkentė ir tuom pagimdė maisztus, ant kurių suvaldymo reikėjo szaukti kareivius. Buvo kaip kur smarkus susirėmimai rinkėjų su kareiviais, kuriuose buvo užmuszti ir sužeisti, bet szįmet visgi tokių buvo daug mažiau negu kitais metais. Per sziųmetinius rinkimus Vengrijoj 24 žmonės likosi užmuszti, sužeistų gi skaitlių paduoda net ant kelių szimtų. Tuluose apskricziuose urėdninkai griebėsi gazdinimų ir kankinimo renkėjų ant privertimo jų balsuoti už rando kandidatus. Žmoma, kad isz rinkimų randas iszėjo pergalėtoju, jo kandidatų iszrinko daugiau negu prieszingų partijų.

‖ Į Peterburgą atkako delegatas chiniszkų prekėjų isz Maimaczino. Jis atkako czia pasiskųsti maskoliszkoms valdžioms ant neteisingumo maskoliszkų prekėjų. Mat tuli maskoliszki prekėjai, įėmę nuo chiniszkų tavorų už 700000 rubl., kada užstojo musiszatis Chinuose, tiesiog begėdiszkai atsisakė užmokėti skolą chiniszkiems prekėjams. Nežinia, ar nuskriaustų delegatas ras teisybę pas maskoliszkas valdžias, kadangi jos paprastai retai kada elgiasi teisingai.

‖ Maskolių dirbamas per Mandžuriją geležinkelis 14 d. spaliuio bus pabaigtas ir susidurs su linija bėganczio per Siberiją. Nuo tos dienos trukiai bėgios ant visų tų geležinkelių maskoliszkas randas, jeigu prireiks, galės pervežti savo kariauną ar į Mandžuriją ar į Chinus. Jeigu dar pirma Msskolija, ant reikalavimo kitų krasztų, galėjo but priversta pasitraukti isz Mandžurijos, tai dabar jau ji ne paisys nė ant jokio reikalavimo.

‖ Pasibaigė Prancuzijos rando paliktas laikas zokoninkams iszsidirbti daleidimą ant pasilikimo Prancuzijoj. Koks zokonas ne iszsidirbo valdžių daleidimo, turi neszdintiesi laukan. Jezuitai ir pasionistai atsisakė kreiptiesi į valdžias, pagal jų nuomonę, nėra valdžios, kuri galėtų augszcziau stovėti už bažnyczią ir kurios jos tarnai privalytų klausyti. Jezuitai todėl turi neszdintiesi laukan isz Prancuzijos, o jeigu to ne padarys, bus svietiszkų sudų nubausti.

‖ Vindobonoj (Austrijos sostapilėj), iszradėjas naujo orlaivio, 70 metų senelis Kress, darė bandavones su savo padirbtu orlaiviu. Pusikėlus augsztyn orlaiviui, jis neiszlaikė lygsvarystos ir nupuolė į rezervoarus vandens traukimo prietaisų. Pats Kress teipogi nupuolė į vandenį. Ant laimės jis buvo apsijuosęs gelbėjimo diržu, todėl galėjo užsilaikyti ant pavirsziaus teip ilgai, kol neatplaukė su pagelba. Pats orlaivys nuskendo.

‖ Berlyne atsibuvo ne seniai konkursas vyriszkos grožybės. Sudžiomis buvo profesoriai universiteto, dailės akademijos ir tuli pagarsėję daildariai. Ant konkurso stojo 40 gražiausių vyrų, bet sudžios isz jų iszrinko tik 7, o isz tų 7 tik trims pripažino dovanas. Be abejonės tuos tris gražiunus varžysis turtingos Vokietijos merginos.

‖ Odesos laikrasztis "Listok" pranesza, buk kompanija belgiszkų kapitalistų atsiliepė į maskoliszką randą praszydama koncesijos ant padirbimo kanalo jungianczio Baltiszkas su Juodomsioms jurėms. Kanalas bus 17 pėdų gilus ir juom isz vienu į kitas jures galės perplaukti ir didėli kariszki laivai.

‖ Maskoliszkoj kariszkoj laivynėj ant Juodųjų jurių pasirodė vėl prigavystės augsztesnių oficierų ant rando nenaudos. Kvitos ant pirktų anglių pasirodė perdirbinėtos. Dabar tas prigavystes tirinėja ir be abejonės suaresztuos nemažai neteisingų caro oficierų.

‖ It lijoj, mieste Napolėj, terp dokų darbininkų apsireiszkė azijatiszkas maras. Iki sziol apsirgo czia 12 darbininkų.

‖ Iszpanijoj, apskricziuose Bandillon ir Llobregat, tvanai labai daug blėdies pridirbo. Czieli kaimai yra vandens apsemti; užtvinęs vanduo nuneszė daug namų. Gyventojai tulų kaimų ne galėjo iszsigelbėti, kadangi umai užtvinę vandens, apsėmė visus isz sigelbėjimo kelius.

‖ Pasiuntinių butas angliszkų kolionijų Australijoj užgyrė nau jas tiesas, kurioms liekasi uždrausta atkakti į Australiją kontraktuotiems darbininkams. Taigi mat Australijos kolionijos seka visame Suvienytų Valstijų paveikslą, nors ten sanlygos dar visai kitokios.

‖ Surinkimai laukų produktų Anglijoj ir Szkotijoj szįmet buvo mažesni negu pernai; sumažėjo teipogi skaitlius naminių galvijų. Žemdarbystė mat Anglijoj, vietoj kilti, nuo tulo laiko kas metą puola žemyn; tas pats yra ir su iszdirbyste.

‖ Brazilijonas Santos Dumont pertaisė mašzinas savo orlaivio ir rengiasi isznaujo pabandyti aplėkti Eiffelio bokszta Paryžiuje ir užsipelnyti Deutscho dovaną 20000 dol., pavestą iszradėjui iszriszancziam orlaivystės klausymą.

‖ Vidurinėj Amerikoj, Republikoj Nickaragua, nesiliauja lytus, nuo ko užgimė dideli tvanai. Visose kraszto bažnycziose atsibuva dievmaldystos ir procesijos ant iszmeldimo apstabdymo nesiliaujančių lytų.

‖ Rytinėj Belgijos dalyj sztraikuoja darbininkai visų anglių kastynių ant iszkovojimo geresnio užmokesnio ir trumpesnio darbo laiko. Sztraike dalyvauja jau 10000 darbininkų.

‖ Saksonijos sostapilėj, Dresdene, kur seime buvo keturi socijalistų pasiuntiniai, szįmet per rinkimus nužudė jie visus keturis mandatus ir dabar nėra nė vieno socijalisto.

‖ Berlyne ciecorius prisakė, idant plianai visokių ant padsilinimo miesto budavonių butų jam ant užtvirtinimo paduoti. Jis rodosi, tame ne gal but už kompetentiszką sudžią laikytas.

‖ Danijos laikraszcziai pranesza, buk dabartinis Anglijos karalius Edvard yra ne sveikas, turys jis vėžį ant liežuvio, todėl jam ne pranaszauja ilgo vieszpatavimo.

‖ Ant sukaktuvių 200 metų muo užsidėjimo Yale universiteto, atkako į Ameriką isz Maskolijos Peterburgo universito profesorius Martens.

‖ Kastynėse Koenigshuette, Silezijoj (Prusuose), olose užbėrė 4 darbininkus. Iszgelbėti juos nėra nė mažiausios vilties.

‖ Liege apskrityj, Belgijoje, isz 22883 anglekasių, sztraikuoja 15084. Susimuszimai sztraikierių su policija ir žandarais beveik kas dieną atsitinka.

‖ Vokiszkose pietvakarinės Afrikos valdybose surado vario plotus. Randas parsamdė ant isznaudojimo tuos plotus vokiszkai kapitalistų kompanijai.

‖ Pizenzoj, Italijoj, iszlėkė į padanges kariauno parako krautuvės. Mena, kad prie to 50 žmonių likosi užmusztų, bet tikro skaitliaus dar nežino.

‖ Brazilijos sostapilėj, mieste Rio de Janeiro, apsireiszkė azijatiszkas maras. Apie tai randas oficijaliszkai pagarsino.

Vietines Zinios.

— Pn. 17–21 Van Buren ul., terp Wabash ir Michigan ave., likosi atidarytas naujas teatras, kur duoda teip vadinamus Amerikoj vodevilius. Įžanga kasztuoja tik 25c.

— Tiltas ties State ul. bus su visu uždarytas, kadangi jis teip pagedęs, kad pavojinga par jį važiuoti. Vietoj senojo, bus padirbtas naujas už 175000 dol.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 419 žmonių, taigi ant 67 mažiau negu per tą paczią sanvaitę pereitų metų. Per tą patį laiką užgimė 489 vaikai.

— Pereitą nedėlios dieną sudegė pastatytos prie upės ant Michigan Ave. tavorų krautuvės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

— Geležinkelio maszinistas Mitchel, savo gyvenime pn. 25 25 Place pasipjovė su britva. Priežastis pasipjovimo buvo ta, kad Central Illinois geležinkelis davė jam važinėti tik ant priemiesczio trukių, o jis norėjo vadžioti trukius važinėjanczius toliau.

— Ant Larrabee str. nusinuodino su karboline rugszczia 25 metų pati gromatneszio Finko. Nugabeno ją į vokiszką ligonbutį, bet ji ten į porą valandų pasimirė. Apie priežastis patžudystės negalima žinoti.

— Pereitos nedėlios dieną ant Wilson Ave. susimuszė elektriszkas karas su važiuojanczia prie gaisro garine czirszkyne. Prie to du ugnagesiai likosi pavojingai apkulti.

— Isz priežasties ku. Kravczuno provos, prie kurios reikėjo sutrukti virszdvi sanvaiti, visi laiszkai tapo neatsakinėti. Todėl meldžiame malonių raszėjų turėti kantrybę, o savo laiku visi atlyginimus gaus.

Kn. Kravčunas pralošė savo penktą ir paskutinę provą.

Skaitė knygą „Istorija Chicagos Lietuvių", žino, kad kn. Kravczunas skundė „Lietuvos" iszleistoją ir redaktorių į kriminaliszkus ir civiliszkus sudus net penkis sykius: vieną sykį už straipsnį tilpusį „Lietuvoje" 28 d. spalių 1898 m., o 4 sykius už straipsnį 14 d. spalių 1898 m., ir kiekvieną sykį praloszė nabagas savo provas. Paskutiniu sykiu buvo skundęs „Lietuvos" iszleistoją su redaktoriumi ant $10 000 už sugadinimą jam biznio. Szi prova pasibaigė utarninke, 8 d. szio mėnesio. Stojo į sudą net trys kunigo advokatai ir stengėsi apkaltinti „Lietuvos" iszleistoją su redaktoriumi, bet kad pasirodė viskas teisybė, kas buvo „Lietuvoje" apie kn. Kravczuną raszyta, sudas provą atmetė ir kn. Kravczunas turėjo sudo kasztus užsimokėti. Didžiausi kasztai su advokatais; kiek girdėjome, tai jis mokėjęs jiems po $100 už kožną sutruktą dieną.

Taigi kn. Kravczunas sziuomi pabaigė jau visas savo provas, kokias tik galėjo ant „Lietuvos" galvos sufabrikuoti ir dabar daugiau jam niekas nepasilieka, kaip tik klaupti ir melsti Dievo atleidimo, nes nežinojo, ką darė.

Dabar kn. Kravczunas tapo apskystas „Lietuvos" iszleistojaus ir redaktoriaus net ant $125.000 arba po $25.000 už kiekvieną kunigo Kravczuno neteisingą skundą ir aresztavimą. Yra net penkios provos ant kn. Kravczuno galvos ir jos pareis netrukus. Kunigėliui prisieis storai už savo darbus užsimokėti. Nelaimingas tas kn. Kravczunas, isz kur jis dabar tiek pinigų ims, kad apmokėti tuos visus tukstanczius? Parapijonams priderėtų pasigailėti savo klebono, padidinti jam algą ir už velykinės išpažinties korte'es brangiau mokėti, nes mokant po $6 už kortelę, klebonas neįstengs szitiek tukstancznių surinkti. Priderėtų parapijonams ir ant bažnytinio „fairo" apszcziau ir tankiau atsilankyti ir ten kunigino alaus daugiaus iszgerti. Juk matote, kad dabar klebonui pinigai yra labai reikalingi.

Apvaikszcziojimas Simano Daukanto Dr-tės.

Dr tė Simano Daukanto apvaikszcziojo savo szventę ir drauge iszviniojimą lietuviszkos tautiszkos vėlavos. Parodoj ėmė dalyvumą sekanczios draugystės: "Liuosybės", teip-gi draugystė "Szv. Antano isz Padvos", Dr-tė "Teisybės Mylėtojų", Dr-tė "Lietuvos Sunų". Pasitikusios, marszavo paskirtoms ulyczioms į svetainę ant S. Halsted str. 3417. Užėmus savo vietas svieczіams prasidėjo prakalbos. Pirmiausiai prakalbėjo prezidentas Dr-tės Simano Daukanto, S. Abromavicze, paaiszkindamas, kad tas apvaikszcziojimas yra tautiszku, ne politikiszku ir ne bažnytiniu. Advokatas F. Braczulis placziai aiszkino ženklą vėlavos netik lietuviszkos bet ir kitų tautų; augsztino gyvenimą ir nuopelnus musų rasztininko S. Daukanto. Toliau kalbėjo apie lietuviszką kalbą, jos senumą ir svarbumą; ragino visus prie apszvietimo. A. Rudauskas placziai aiszkino nuopelnus draugystės. M. Damijonaitis ragino prie apsiszvietimo ir tuos, kurie nesirupina apie mokslą ir ne nori eiti ant susirinkimų A. Bijanskas savo kalboj r[illegible] prie vienybės ir broliszkos meilės. Po prakalbų prasidėjo balius.

Dėkavojame tiems, kurie atsilankė ant musų apvaikszcziojimo. Teipgi dėkavojame toms Dr tėms, kurios ėmė dalyvumą apvaikszcziojime, teipogi Dr-tei Sunų Lietuvos isz Spring Valley, Ill., kuri atsiuntė telegramą su gerais veljimais musų Dr-tei.

Dr te S. Daukanto.

Atsiliepimas Haverhilles, Mass., Szv. Kazimiero draugystės.

Nr. 31 "Tevynės" patilpo visai neteisinga korespondencija p. Adlio apie prakalbą p. Mikolainio. Korespondentas sako, buk Mikolainis užmanė iszmest isz draugystės Szv. Kazimiero konstitucijos paragrafą, kuriame reikalaujama, idant kiekvienas sanarys atliktų velykinę iszpažintį.

Tas yra neteisybė, p. Motiejus Adlis visai be pamato apszaukė musų draugystę už bedieviszką, mat pats ne prigulėdamas prie draugystės, ant jos parengtų prakalbų nė buvo, arba jeigu ir buvo, tai visai ne klausė, kas buvo kalbėta. Viską jis pats iszmislyjo ir pliauszkia, kaip žirnių prėdės ir pliauszkia melą. Per Mikolainio prakalbas visai ne buvo kalbėta apie kokias nors permainas konstitucijoj. Ant galo sanariai draugystės visai ne paiso ant paszalinių įkalbėjimų, bet rėdosi pats savo protu. Jie daro teip, kaip konstitucija prisako. Meks yra, kad Draugystė iszmetė isz konstitucijos iszpažintį, bet prieszingai, dar tą reikalavimą labiau sudrutino. Pagal Draugystės konstituciją kiekvienas jos sanarys neatbutinai turi atlikti iszpažintį. Dar korespondencijoj buvo minėta, buk į musų Draugystę įsiskverbė bedieviai. Tas teipogi yra neteisybė. Pagal konstituciją, į musų Draugystę ne gali prigulėt nė bedieviai, nė svetimtikiai, bet gali prigulėt vien lietuviai Rymo—Katalikai, kurie pildo prisakymus Rymo—katalikiszkos bažnyczios.

Szv. K. K. Dr. Komitetas.

Draugyscziu Reikalai

Chicago. 6 Spaliu 1901m. Dr-ste S. Daukanto laike savo prieszmetini susirinkima Liaudanskio saleje, 3301 S. Morgan st., kur tapo iszrinkta nauja vyriausybe ant ateinanczio meto: Prez. Aleksandra Bijanskas, Vice-Prez. A. Gabrys, kasierium K. Liaudanskis, prot. sekr. S. Abromavicze, F. sek. K. Kavarskas, Apiekunai kasos A. Jankantas, M. Rulevicze ir Petras Daukszas. Marszalkos D. Lomsargis ir Petras Jaukszta s.

A. Bijanskas sekr., 3327 Auburn ave.

Chicago. Teisybes Mylėtoju Dr-tė tures savo menesini susirinkima nedelioj, 13 d. Spaliu, 1 val. po pietu, K. Liaudanskio saleje, 3301 S. Morgan St. ant kurio visi sanariai privalo pributi nės yra daug svarbiu dalyku ant apsvarstymo. Teipogi yra užpraszomi norinti prisiraszyti prie szios Dr-tes už pigu instoimą pakol kasztuoja tik $1.00, nes netrukus instojimo mokestis taps pakelta pagal konstitucija.

J. K. Chmielauskas, sek., 880—33rd St.

Treczias Balius.

Jaunu Amer. Liet. Pasilinksminimo Kliubas tures savo treczia baliu nedelioj, 27 Spaliu, Freiheih Turner Saleje, 3417-21 S. Halsted st. Prasides 5 val. po piet. Muzika prof. Fr. Kiefer. Iženga 25c. ypata. Deltogi, mes jauni vaikinai, užkviecziame jaunas mergeles ir visius lietuvius ateiti ant musų baliaus, o busite meilingai priimti, jauni lietuviai mokes Jus palinksminti.

J. A. L. P. K. Komitetas.

Chicago, Dr-te Sz. Petro ir Povilo tures savo baliu, nedehoj, 19 sausio 1902, Czeskoje saleje, 585 Centre ave., kerte 18tos ul. Todel meldžia visu kitu draugyszcziu toje dienoje nedaryti baliu ne teatru, idant vieni kitiems neužkenktumem.

Dr-te Sz. Petro ir Povilo.

Kudirkos Giesmininku Balius.

Atsibus 12. Spalių 1901, svetainėję Oakley Hall. po. Nr. 1142 Oakley Ave., ant West Side, Chicago. Pertraukose szokių Kudirkos Giesm. choras padainuos keletą dainų. Balius prasidės 7:30 vakare. Iženga vyrui su motere 25c. Užpraszome visus atsilankyti.

Kudirkos Giesm. Dr-stė

Didelis Balius!

So. Chicago, D-tes Szv. Izidoriaus Artojaus. tures savo baliu nedelioj, 20 d. spaliu, 1901 m. saleje L. Templin'o, 8801 Commercial ave. Prasides 4 val. po pietu. Iženga vyrams 25c. Moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczіame kuoskaitlingiausiai susirinkti, o busite malonei priimti ir prie geros muzikos galesite geral pasiszokti ir pasilinksminti.

Komitetas.

Brooklyn N. Y. Dr-te Lietuvos Sunu laikys visuomeniszka susirinkima nedelioj, 13 spaliu, 2 val. po pietu, saleje, po nr. 101-103 Grand st. reikale apsvarstymo ateinanczіu rinkimu. Prakalbos bus lietuviszkos ir angliszkos. Todel visus lietuvius, vyrus ir moteris kvieczia kuoskaitlingiausei susirinkti.

A. Lesniauskas, sek.

Broklyn, N. Y. Vietine 38 Susiv Liet. Amer. Kuopa laikys savo czvertmetini susirinkima subatoj, 12 spaliu, 7 val. saleje po nr. 73 Grand st. ant korio visus lietuvius kvieczia susirinkti ir norinczius prisiraszyti. V. Struogis, sek.

Reikalauja 100 darbiniku į Davis Coal & Coke Co. angliu kasyklas, Thomas, W. Va. Darbas geras, straiku nera, Darbinikai bus užganedinti, Adresuokite: Davis Coal & Coke Co., Thomas, W. Va. Jei kas noretu isz Chicagos važiuoti, tai gaus ir geležinkelio tikieta pie tai gali dasižinoti "Lietuvos" redakcijoj."

ETHNOLOGIJA
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

Teipjau ir po medžionei sujungtoms pajiegoms, be abejonės skuras sumedžiotą žvėrių lupo ne vienas, bet keli žmonės. Vieši žmonių sanryšiai užsimezgė labai seniai, visus svarbesnius darbus jie dirbo viešoms, taigi sujungtoms didesnio žmonių skaitliaus pajiegoms. Pavienios ypatos darbas, taigi darbas individuališkas, prasideda tik tąsyk, kada žmogus savo namieje dirba be jokios pašalinės pagelbos, kada jis mislyja ir išradinėja savo kambaryj pats vienas, visai nesirupindamas apie tai, kas naudosis iš jo išmislyto ir nuveikto darbo.

Kadangi didesnė dalis visokių darbų, pramonės, amatai, sunaudojimas išradimų atsilieka ne vieno bet daugelio žmonių—tai tuom pačiu tuos darbus reikia priskaityti prie viešų, o ne prie individuališkų, pavienių ypatų atliekamų. Pamatai darbo padalinimo, kas palengvina labai pakėlimą išdirbimų per pagerinimą dirbimo budo, per mokslą, rymo teipogi ant viešo pamato: gyvenant žmonėms individuališkai, pavieniai, tas nesiduotų padarytі, kadangi ne butų terp ko dalinti užsiėmimų. Vaisiai todėl civilizacijos—yra tai vaisiai viešo, socijališko darbo susijungusiu ant jo atlikimo žmonių.

Seniausias žmonių darbas—buvo tai darbas ant suradimo maisto, kadangi kaip visi žinote, nėra ant svieta gyvo daikto, kuris galėtų apsieiti be maisto. Rupinimas maisto, kaip antai: medžionė, žvėjonė, auginimas galvijų, žemdarbystė, auginimas medžių yra teiposgi viešu darbu, o ne darbu pavienių ypatų ir vaisiai tokio darbo per ilgą žmonių gyvenimo laiką buvo vieša jų savastis, individuališka savasčia maisto produktai pastoja tik pasikėlus žmonių grupoms ant augščiausio civilizacijos laipsnio. Pas visas nuožmias tautas, kaslink maisto produktų, visi jų gyvenimo tirinėtojai ir tai ne tik dabartiniai, užtinka komunistišką surėdymą. Kaipo viešą gyventojų savastis yra dar ir šiądien žuvys upėse ir jurėse, už tokią savastį jas pripažįsta ir tiesos civilizuotų tautų.

Medžionė pas rupinančias maistą per medžionę tautas yra darbu visos tautos. Jeigu medžionė atliekama per suvarymą žvėrių į paskirtą vietą, kur juos specijališki šovėjai užmuša, kaip tai yra antai pas bušmenus pietinės Afrikos, arba pas indijonus Amerikoj, ne gali jos atlikti pavieni ypata, bet ant to ištraukia visa tautiška giminė; teipjau viešo darbo, pajiegų visos tautiškos giminės reikia ant suvarymo nuo paskirto ploto žvėrių į iškastas gilias grabes, arba į sustatytus eilėms slastus, su pagelba eilių degančių laužų. Civilizuotų tautų oblavos yra tik užsilikusios nuo labai senų laikų liekanos viešos medžionės, jose teiposgi dalyvauja ne viena ypata, bet daugelis; oblavos yra todėl tai užsilikusi iki šiai dienai liekana viešos medžionės, kokia pas stovinčias ant žemesnio civilizacijos laipsnio tautas pilnai iki šiai dienai užsiliko tokia, kokia ji pas musų pratėvius buvo prieš daugelį amžių. Teip jau viešoms pajiegoms tautos žvejoja dideliuose vandenyse, kaip antai: upėse, ežeruose ir jurėse. Tuluose kraštuose ant Didžiojo oceano gyventojai tulų salų ant žvejonės vartoja labai didelius tinklus, kuriuos meta į jures nuo laivų. Su teip dideliais tinklais negalėtų žvejoti vienas žmogus, todėl tas užsiėmimas yra viešu, ištraukia ant žvejonės visa tautiška giminė su didelėms iškilmėms, kurios prasideda nuo tikėjimiškų ceremonijų. Tokiais jau viešais darbais, apeinančiais visą tautą, yra medžiones gyvenančių iš medžiojimo tautų, kadangi ant suvarymo žvėrių į vieną vietą ir ant jų užmušimo reikia daug žmonių, todėl medžionę reikia atlikti viešoms visos tautos pajiegoms; prie tokių viešų žvejonių ir medžionių kiekviena ypata turi taikytiesi prie visos giminės išdirbtų tiesų.

Kadangi žvejonė ir medžionė ne visada gali but pasekminga, pagal metų dalis žuvys kilnojasi iš vietos į vietą; tą patį daro ir žvėrių pulkai, tai mintančioms iš medžionės ir žvejonės tautoms tankiai ne pritenka maisto. Žmonės todėl, ant palengvinimo išsimaitinimo, nuo labai senų laikų pradėjo ant maisto rinkti sėklas, vaisius ir šakneles visokių augmenų, o su laiku einančius ant maisto augmenis pradėjo pats auginti. Tas sutvėrė žemdarbystę. Žemdarbystė turėjo pereiti visokius išsivystymo laipsnius, ji ne iš syk pastojo tokia, kokia ją matome pas civilizuotas šių laikų tautas. Ir šiądien yra dar ant žemės tautos, kurios ne sėja, o vienok renka einančius ant maisto augmenis. Tuluose stepuose, kur gamta augina daug visokių einančių ant maisto žmogui augmenų, laike nokimo augmenų iš visų kraštų susirenka daugybė nomadiškų (besivalkiojančių iš vietos į vietą) tautų, kurios čia pasilieka, kol tie augmenys arba vųogos ne nunoksta su visu ir kol tuos vaisius ne suvalgo.

Negre Loango giminės prie darbo lauke, su priristu ant nugaros kudikiu.

Rinkti ant ilgesnio laiko į aruodus tos tautos ne renka, kadangi, ne turėdamos namų, ne turi aruodų. Jieškojimas augmenų einančių ant maisto gulėjo ir guli pas tokias tautas ant moterų sprando; tas užsiėmimas su laiku atvedė jas prie supratimo naudos sėjimo naudingų augmenų, prie rinkimo sėklų, šaknelių ir vaisių jų pačių pasėtų augmenų. Pamatai žemdarbystės, jos pradžia moterų sutverta. Žemdarbystė vienog užgimė pirma, negu žmogus apsisėdo ant vietos, dar pirmiaus žmonės pradėjo auginti tulus augmenis ir juos nupjovę, ypač vyrai, apleido tas vietas ir kelėsi kitur ant medžionės arba žvejonės; tautos turinčios jau gyvulių bandas, su visoms bandoms persikelia kitur, kur galvijams yra daugiaus maisto. Tik ten kur gamtos dovanų neužtenka, taigi kur tautoms ne pritenka maisto iš žvejonės, medžionės ir rinkimo sėklų laukinių augmenų, reikalas jas priverčia prie apdirbimo žemės ir apsigyvenimo ant vietos, kaip tai antai yra ir dabar terp papuasų Oceanijoj ir pas tulas negrų tautas vidurinės Afrikos. Kol žmonės užtektinai turi gamtos dovanų, jie nesirupina visai apie žemės apdirbimą ir sėjimą augmenų. Reikalas ir badas priverčia žmogų rupintiesi apie savo paties reikalus, be prievartos jis niekur apie tai nesirupina. Iš pradžių žemdarbyste, taigi sėjimu sėklų užsiima tik moterys, bet su laiku prie to prisideda ir vyriškiai, o kada jie apleidžia medžionę ir nesikilnoja iš savo namų, apdirbimą žemės jie paima į savo rankas. Pirmutinis žemdarbiškas įnagis žmogaus buvo užsmailinta lazda, su kuria ant pasėjimo sėklos šiek tiek išknisinėjo žemę; toliaus tą darė su matiku ir spatu, o ant galo arė su žagre, toliau su plugu, prie darbo kinkė jau ir savo auginamus gyvulius.

Teip kaip žemdarbystė—ir gyvulių auginimas turėjo pereiti visokias savo išsivystymo formas, kol ant galo likosi pastatytas ant tokių pamatų, kaip dabar yra antai Texase arba Anglijoj, Vokietijoj ir kituose civilizuotuose kraštuose. Iš pradžių žmogus prisavino tulus laukinius žvėris ne su mieriu turėti iš jų padėtojus arba maistą, bet teip sau ir tai tokius, kokių gal šiądien ne augina civilizuoti žmonės; pirmutiniai naminiai gyvuliai likosi prisavinti su tokias mieriais, su kokiais civilizuotos tautos laiko namieje giedančius paukščius, koki, apart raminimo ir linksminimo žmogaus savo čiulbėjimu, kitokios jam naudos ne atgabena. Indijonai mėgsta laikyti savo namuose prisavintus visokius paukščius, beždžiones ir kitokius mažai naudos atgabenančius sutvėrimus. Su šunims žmonės nė aria, nė akėja, ne valgo jų pieno, bet šunes žmogaus prisavinti nuo labai senu laikų, seniaus negu kiti musų naminiai gyvuliai. Šiądien šunes saugoja žmogaus namus, civilizuotos tautos specijališkai išmokintus šunis karės laike laiko kaipo geriausius sargus ir žinių nešiotojus; ir senų gadynių musų pratėviams šunes tarnavo kaipo padėtojai jų medžionėse ir karėse su kaimynais. Šiądien ant žemės paviršiaus mažai yra tautų, kurios ne turi prisavintų šunų: šunis turi lygiai civilizuotos kaip ir nuožmios tautos; apsisėdusios ant vietos kaip ir nomadiškos, taigi besikilnojančios iš vienos ant kitos vietos; šunis turi medžiojančios, gyvulius auginančios, žemdarbiškos, kaip ir pramoniškiausios tautos. Gyvulių auginimas beveik visur guli ant vyriškių sprando, vyriškiai yra pirmutiniais prisavintojais gyvulių, medžionėse tankiausiai susitikdavo su visokiais žvėrims, todėl buvo susipažinę ir su jų papročiais. Gyvulių auginimas turėjo ir turi labai didelę įtekmę ant viso tautų gyvenimo ant viso jų viešo surėdymo. Antai Afrikos viduriuose gyvuliai užstoja piningus, už juos žmonės perka visokius sau reikalingus daigtus, net merginų, moterių ir vaikų vertė išskaityta gyvuliais, pas bandas ganančias tautas yra šaltiniu jų turtų, linksmybių, yra piningai. Su gyvuliais rišasi ankštai buvis bandas ganančių tautų, jos ne gali gyventi nuolatai ant vienos vietos, bet turi kilnotiesi iš vienos į kitą vietą, kad gyvulių bandoms suteikti vis šviežią maistą; buvo jau gana ant žemės atsitikimų, kad išgaišus dėl kokių nors priežasčių, ar dėl gyvulių maro, ar dėl stokos pašaro ar vandens gyvulių bandoms, išnyko čielos tautiškos giminės, kitos vėl tautos, nužudžiusios savo gyvulių bandas, pastojo vergais kaimynų; pražudę savo gyvulių bandas, beveik su visu išnyko skaitlingi kitą syk masajai ir vagago negrai rytinės Afrikos pakrantėse.

Ne tik rupinimas ant maisto žalių produktų: žvejonė, medžionė, žemės apdirbimas, gyvulių auginimas, visokias permainas, išsivystymo laipsnius turėjo pereiti ir pats budas pagaminimo valgių. Nėra beveik ant žemės tautos, kuri valgytų valgius be jokio parengimo, kad draskytų mėsą užmušto žvėries ir žalią kimštų į burną, nors be abejonės žmonių gyvenime buvo laikai, kada jie draskė tiesiog kuną pagauto kokio gyvuno ir jo šmotus be jokio prirengimo dėjo i burną teip jau, kaip tai daro draskanti žvėrys ir paukščiai, bet laikai tie jau seniai praėjo ir šiądien, galima sakyti, kad nėra ant žemės tautos ir žemiausiai kulturiškai stovinčios, kuri teip darytų. Šiądien jau nėra ant žemės tautos valgančios žalią mėsą, visos pažįsta ugnį ir iš jos naudojasi ne tik ant pasišildymo, bet ir ant pagaminimo valgių. Valgius rengia abidvi lytys, bet ne vienaip, terp lyčių pas stovinčias ant žemesnio kulturiško laipsnio tautas yra žymus darbo padalinimas prie pagaminimo valgių: vyriškiai kepa jų sumedžiotų žvėrių ir paukščių mėsą ir tame gerai išsilavinę—moterys gi verda iš augmenų valgius ir tame jos geriau išsilavinusios už vyriškius, prie to moka pritaikyti visokius datyrimus

Utarninkais, Seredoms ir Petnyczioms uždarome krautuvę ant 6 val. vakare. Panedeliais, Ketvergais ir Subatoms krautuve atidaryta esti iki velam vakarui.

REIKALINGI 2 VYRISZKIAI IR 2 MOTERISZKOS ISZPARDAVEJAI.

NAUJAUSIOS MADOS

RUDENINIAI PAREDAI

Skrybele dykai.

Pradedami rudeniniu vyriszku paredu iszpardavima, prie kiekvieno vyriszko siuto duosime dovanu naujausios rudenines mados Derby arba Fedora skrybele.

Vyrams, Moterims ir Vaikams drapanos didžiausiam pasirinkime. Didžiausia krautuve mieste Chicagoj.

DRAPANU departamentas Nedeliomis esti atidarytas iki pietu.

Vyrams siutai po $6.50 ir $10.00,—Suvirsz 700 parinktiniu naujausio gatunko žaliu, rausvu ir pilku miksturu, vicunas, thibets, clay worsteds, serges, cheviotu ir tt. vieneiliniu arba dvieiliu ir surdotu, mieros nuo 34 iki 46 per krutine. **Skrybele dykai.**

Siutai ir ploszcziai po $12.50 —Siutai geriausio darbo padaryti isz ivairiu worsteds, tweeds, serges, vicunas ir tt., materiju, yvairiausiu rudeniniu mados parvu ir neszeines. Ploszcziai siuti isz coverts, whipcords, vicunas, kersey ir tt. didžiausiame pasirinkime. Kitur tokius parduoda po $16.00. **Skrybele dykai.**

Nauji Dress Siutai ir Overkotai po $2.98. — Didelis sandelis ivairiausiu rudens naujumynu, kaip antai seržiniu, sailor siuteliu, natty vestee ir manly siutu, vaikams nuo 3 iki 16 metu; teipgi gatunko 2 ir 3 piece siutai vaikams nuo 8 iki 16 metu, o perkant drauge ir ploszcziuka atiduosime visa pareda už $5.00.

Vaikams grynai vilnoni siutai, vertes $3.00, po $1.90.—Puikus vaikams dvieiliniai, vestee ir pilningi siuteliai, mieros nuo 3 iki 16 metu, melynu, rusvu, žalu ir gelsvu miksturu, gerai padaryti ir su gerais pamuszalais.

Suaugusiems Vaikams nauji Long Pants Siutai po $4.75.—Szie siutai tikrai yra verti $7.00 ir $7.50 ir mes isz teisybes galetume už tokia preke juos parduoti, bet kadangi perkant ju dideli sandeli mes gavome juos už daug pigesne preke, todel Subatoj paleisime juos po $4.75. Yra ju visokios parvos, juodi, melsvi, pilki, rausvi, szeviotiniai ir drižuoti, visokios mieros vaikams nuo 12 iki 20 meta.

Dovanos prie Vaiku drapanu: visa eile czekeriu, Domino, Lotto, Ring Toss, vezimeliu, Lanku, Laivu, Bubnu, Muzikos inrankiu ir t. t.

Moteriszki Paredai.

Nauji Moteriszki rudeniniai box coats, — naujausios neszeines, Box Coats, isz geriausio importuoto Kersey, su iszpusta nugara ir prieszakiu, apszcziai papuo zti su Kersey juostoms ir tailor iszsiuvinejimais, naujausio gatunko prierankoves, coat arba storm kalnieriai. 27 coliu ilgio su geriausio gatunko skinner pamuszalu, paprasta preke $16.00, szitame iszpardavime už **$10.00**

Nauji Moteriszki rudeniniai Dress Skirts,—iš labai dailos venetian ir plono szevioto materijos, padaryti su naujos mados kiltais skvernais, nekurios padailintos penkioms eilems atlaso, se geriausiu perkalino pamuszalu, aksomineis lankais, yvairiausiu rudeniniu parvu, paprasta preke $8.50, dabar paleidome už..... **$5.00**

Moteriszki geriausio gatunko Dress Skirts, — padaryti isz puikaus szilkinio taffeta, grynai vilnoniu broadcloth ir dailaus tailor seržo, puikiausiu rudeniniu gatunku, su pilnoms skestoms padalkoms, nekurie papuoszti su szilkiniais antrankoviais, su geriausio perkalino pamuszalu, vertes $12.00, už..... **$6.98**

Nauji Moteriszki rudeniniai Dress Siutai,—grynai vilnoniu venetians ir serges materiju, Jake su szilkiniu pamuszalu, skirt su perkaliniu pamuszalu, papuosztos su atlasinems juostelems ir iszsiuvinejimais, paprasta verte $14.00 už..... **$8.75**

Merginu Box Coats,—padaryti isz grynai vilnonio melton & boucle naujausiu neszeiniu, kaip tai box coats ir prancuziszkos jakes, visi padaryti su nauja box nugara ir pilnu box prieszakiu, nekurios apvadžiotos puszais ir szniureliais, naujausiu spalvu, visokos mieros, parduodami visur po $5, atiduosime po..... **$2.98**

Nauji moteriszki rudeniniai Silk Waists,—padaryti isz puikaus szikinio taffeta su naujais ankszciais paraukimais ir paadymais, labai dailus stock kalnerius, naujos bishop rankoves, yvairiausiu rudeniniu spalvu, rausvu, raudonu, rožiniu, lavendiniu ir juodu, visokios mieros, preke $6, dabar už..... **$3.50**

Moteriszkos Skrybeles ir Turbanai,—padarytos isz parinktiniausiu atlasiniu medegu naujausio gatunko, papuosztos kuopuikiausiais papuoszimais, kiti skribeliu dirbejai reikalauja už tokias nuo $4.00 iki $6, o mes parduosime jas po..... **$2.95 ir $1.95**

Dresems materijos ir szilkai.

Mahair Melrose,—40 stukiu nuo 43 coliu ploczio Mohair Melrose, naujausiu spalvu, garnet, rusvu, cadet, royal, rožiniu, žaliu, kastoriniu ir pilku, geriausios dresems arba waists materijos, paprasta preke szio gatunko $1.00, sziame iszpardavime parduodame po..... **69c**

Importuotas Poplin, — 60 stukiu importuoto poplin, whipcords, finetta cloths, prunellas, satin solieles, melrose, Peau de soies ir drap de Almas, madingiausios materijos rudeniniams paredams, puikiausiu spalvu, po.. **$1.00**

Grynai Vilnoni Granites, —50 stukiu nuo 40 coliu ploczio grynai vilnoni juodi granites, cheviots, storm serges, melrose, venetians ir henriettas, paprasta preke už yarda 69c, musu iszpardavime..... **50c**

Francuziszkas Broadcloth,—40 stukiu nuo 54 col. ploczio francuziszkas broadcloth, tailor cheviots, clays, venetians, whipcords, Peau de soies ir prunellas, geriausio gatunko ir liginasi vertei $12, už yarda, pas mus..... **$1.48**

10 stukiu grynai szilkinio juodo peau de soie, atlasiniu atspimu, gva rantuojame standuma, ne brangu butu ir $1.00 už yarda, mes parduodame už..... **59c**

PAMINKITE KAD MU SU YRA DIDZIAUSIA KRAUTUVE VISAME MIESTE.

Patalai ir rakandai.

Divonai,—Smyrna divonai, 9 pedu ploczio, 10 pedu ilgio, standus, labai gero gatunko vertes $18, sziame iszpardavime tik..... **$10.00**

Soikos,—su geriausio velouro apmuszimu, plienines plunksnos, su kuotoseliais aplinkui, vertes $6.50, tik... **$4.00**

Geležines lovos, — extra storos lazdos koju ir szonuose, žalvariniai papuoszalai ir lankai, lova kuria visur parduoda po $6.00, už..... **$4.00**

Vieszruimio peczius, — geriausias tinkantis minksztoms ir kietoms anglims kurenti, apszcziai panikeliuotas, dailus margi niai kaipo papuoszas, vertes $6.00, už..... **$4.50**

KLEIN BROS.
795-805 So HALSTED ST.
COR. CANALPORT AVE.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo sesers Johannos Peraitienės, gyvenusios Scranton, Pa. Kauno gub., Raseiniu pav. Teiksis atsiszaukti ant adreso:
Monika Padžiuveli,
169 Main st. Room 19,
Cambridge port, Mass.

Apsinakvojus man pas savo draugus reelande, 1 d. Spaliu apvoge mane kas kis ant $28.00. Jeigu kas tą vagiliu sektu ir ma duotu žinia gaus $8.00.
Antanas Shiksnis,
5 Cedar St., Pittston, Pa.

Pajieszkau savo szvogerio, Jurgio mbacevicziaus, Suvalku gub., kaimo szakio-Rudos, gyveno Chicagoje. Jis s ar kas kitas teiksis duoti žinia ant eso:
A. Keruszauskas,
Kerson st. Cambridgeport, Mass.

Pajieszkau savo draugu: Jono Gaižaucko ir Juozo Sprainaiczio, Suvalku gub., Gelgaudiszkio vaitystos. Teiksis atsiszaukti ant adreso:
Jos Tumosa,
Box 384, Foxcroft, Me.

Pajieszkau savo draugo Jono Raszkausko, Suvalku gub.; 3 metai atgal jis laikė saliuna Shenandoah, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:
Elik Noris.
Cle Elum, Wash.

Pajieszkau savo brolio, Juozo Bendoraiczio gyvenusio Chicagoje. Jis rengesi važiuoti Afrikon. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
George Bendoraitis
677 N. Riverside st. Waterbury, Conn.

Pajieszkau Pranciszkaus Savicko, Suvalku gub. Vilkaviszkio pav. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Jonas Didžbanis,
334 S. River st. Aurora, Ill.

Pajieszkau Mikolo Klido gyvenusio S. Omaha Neb., Frank Visockio gyvenusio Franklin Wash. ir Petro Girskio gyvenusio Korin Color. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
A. N. Urzy.
Gold King Mine. Gladstone, Colo.

Pajieszkau savo szvogerio, Juozo Pranckevicziaus, gyvenusio Minersville, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Jonas Želvis,
650 Columbia ave. Baltimore, Md.
(18-10)

Aukos ant kankintiniu.

J. Samuolis	Pittston, Pa.	$1.00
J. Kalinauskas	„ „	25
M. Murauskas	„ „	25
J. Tamulaitis	„ „	15
	Buvo	177.02
	Sykiu	$178.67

Pajieszkau Mikolo Szaikuna, Skaudvileje, Pacztas Nieskuczno Pav. Raseiniei, gub. Kaunas, Rusi (20—9)

Ant parsamdymo barberiui sztoras po "Lietuvos" redakcija, Biznis gerai iszdirbtas.

Du saliunai ant pardavimo, Del vieno saliuno tur buti žepotas žmogus.—Teipgi, kas tur gera bizni ir nor parduoti, tai asz parduosiu greicziau negu jus patis. Dasižinokite pas.
Peter Gulbis,
632 So. Canal st. Chicago, Ill.

Ant pardavimo gera groserne ant 18tos ul. arti lietuviszkos bažnyczios. Galima isz jos ir saliuna padaryti. Parsiduoda isz priežasties ligos. Dasižinokite pas V. Dobrovolski, 184 W. 18th st, Chicago.

Ant pardavimo gera barberne su visoms prietaisoms pn. 99 W. 25 th st. Chicago, Ill.

Aukaukit ant Bažnyczios.

Skaudviles parapija (Kauno gub., Raseiniu pav.) dabar stato nauja, murine bažnyczia, kuri kasztuos daug pinigu, o tos parapijos žmones yra biedni, neistengia visų jos kasztu pridengti. Todel atsiszaukia in Amerikos lietuvius, ypatingai in Skaudvilieczius, kurie gal teiksis nors po keleta centu paaukauti ant savo bažnyczios. Aukas reik siusti ant adreso:
Kn. Prob. Mikolas Szaikunas,
Skaudvileje, Pacztas Nieskuczno
Pav. Raseiniei, gub. Kaunas, Rusi

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat

jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.
Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas!
Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Balsios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užvilktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žino ju misles ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir nestakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitalko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Ne kentek nuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gyslių lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gersi žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate aukaszito balsaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, pulkybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ **Prekes yra pigiausios.**

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra balsiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir liežuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.

Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentnotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svaikata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,
J. C.

State of Illinois } s. s.
County of Cook }

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", ezionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.

Conrad Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary

ANT

Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.

RODA DYKAI!!

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

UžZtikrina IsZgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas LytisZku Daliu

iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: } nuo 9 ryto, iki 1 po piet
} nuo 5 po piet iki 8 wakaro
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dy ai.
Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk savo ligą, o asz prisiuslu gydyklas kuriomis iszsigydysi

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 788.

Dr-as A. M. BACEVICZE,

— GYVENA PO NR. —
8839 Commercial ave. So. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susineketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, iez kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

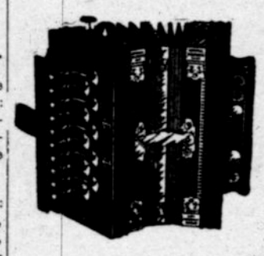

Armoniku pigiu ir brangiu, laikrodeliu, lenciugeliu, žiedu ir szimtus kitokiu daiktu galite iszsirinkti ir parsitraukti, jeigu turite musu lietuviszka katalioga, kuri prisiuncziame kožnam dykai ant pareikalavimo.

Kelpsch & Co.
Succ. to Kelpsch, Noreiko & Co.
74 Centre St., Chicago, Il

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn Ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teiposgi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale, del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu. Atvaževe isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvine. Su guodone,

Petras Szlakys,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

Tik per 30 dienu!

Kas prisius 25 c. paczto markemis, aplaikys tuzina puikiu poperiu gromatoms rasztie, su puikiom kvietkom, apskaitmais ir pavinczevonem. Už $1.00 aplaikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.

Adresuokit teip:
W. Kudarauckas,
Box 234, Lawrence, Mass.

GYDYKIS NAMIE!

Jeigu esi kankinamas kokia liga, tai jumi užsimokes rasyt in Viropotens Co. pirm gydymosi kur kitur, nes jie užtikrina visiszka iszgydyma kožnos ligos kuria priima ant gydymo, už **$4.00** ant menesio.

Ar esi nerviszkas, nustojes vilties ir vyriszkumo, nusilpnejes, nuvarges rytmecziais, nerangus, greitai pailstantis, gedingas, nusimines, neužsitikintis, nespakainas, suerzinantis, baugus? Ar turi prasta atmiuti, galvos svaigima, užyma susyse, szirdies plakima, pahaudonavusias, indubusias ir aptemusias akis, pajuodavusius paakius, pusrukuczius, plemias ar pratrukimus ant kuno, nemoraliszkus sapnus, negamtiszkus dieninius ir naktinius nubegimus, szaltas dalis kuno, skausmus nugaroje, kryžiuje ir po krutine, sunkuma ant krutines, puvima gerkles, pusles ar inkstu liga, varicocele, gleet, striktura, syfiliszka kraujo užnuodyjima, arba kokia nors privatiszka, nerviszka, skuros, arba kroniszka liga? Ar kenti nuo nemigos? Ar eina smarve isz burnos? Ar plaukai slenka? Ar palaikius per nakty nusistoja kas szlapume?

Jeigu teip, tai Viropotens Co. užtikrins jum nuoszakny ir visiszka iszgydyma už $4.00 ant menesio, jeigu pasirodys jog jusu liga yra iszgydoma. Jus pajausit pagerejima isz pirmos dienos, eisit geryn kasdien, ir neužilgio atsirasit karaliumi terp vyru, ant kuno, proto ir szirdies. Visokias periszkadas linksmumai apsivedusiam gyvenime praszalina. Jokiu gromatu negarsina. Viska užlaiko didžiausioj apsiveduslam gyvenime praszalina. Jokiu gromatu negarsina. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Ligonius per gromatas gydo su didžiausia pasekme. Atsilankymas nera reikalingas. Jokio paraszo nuo ko, ant gromatu ir gyduoliu nera. Gyduoles prisiunczia niekam nežinant. Raszydamas indek marke ant pilnos klausimu listos.

Atsakancziausi ir pigiausi gydynyczia vakaruose. RODA DYKAI.

VIROPOTENS CO.
Room 1, 3506 Indiana Av. Chicago, Ill.

"GRIAUSMAS",

Naujas menesinis laikrasztis.

Kasztuos ant metu 50c. Apgarsinimai jame 1c. už 2 žodžiu. Kas prisius savo adresa, gaus viena jo numeri ant pažiuros.

J. G. BARONAS, Iszleistojas.
1002 So. 2nd St., Philadelphia, Pa.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
puikius Fotografijus; už tuzina tiktai
$2.00
ir kitokio reikalo nuimu (Fotografijus)

Seniausia Lietuviszka Banka.

Siunczia pinigus į visas dalis svieto. Apmaino pinigus visokiu žemiu. Parduoda szifkortes ant visu liniju už pigiause preke. Jau 11 metu szeme biznyje, visada stengiausi ir stengsiuosi žmoniu reikalus teisingai atlikti.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

S. O. CAVETTE,

Councel & Trial Attorney.
JONH MOŽEIKA,
Assistentas ir Notary Public.
Ruimas 21-8 S. Clark St. prieszai korta.
Thelefon: Central. 3519.
Residencija 145 W. 14th Place.

Užsiimame civiliszkoms ir kriminaliszkoms provoms. Geriausei iszvarome provas už sužeidimus. Musu ofise galima susikalbeti visokiomis kalbomis, verteju nereikalaujame.

Jonas Možeika gyvena po nr. 145 W. 14th pl., kur galima ji rasti iki 9 val. kas rytas.

Optrica: 256 Grand st. & 813 Bedford ave. BROOKLYN.

Sudrutinimas plauku.

Tikrai wienatinė gydykla ant užleidinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkimą, ir praszalina visokia neczista sistema.

Geriausia dantu gyduole: Musu gyduole nustabdo Dantu skaukejima į keles minutas. Mes sawo Gyduoles gwarantawojam. Preke tik 20c. Imant 6 bonkutes $1.00. Siunczian Pacztu ir į swetymas szalis. Budas kaip jas wartoti yra parodytas keliose kalbose.

Norėdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite: The J. M. BRUNDZA CO., Sta W. Box 106., Brooklyn, N. Y.

Daugiau kaip 30 metus žismegintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
us 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

NAUJA LIETUVISZKA APTIEKA,

Lithuanian Pharmacy,

167 W. 18-ta ul., kerte Union. Telefonas Canal 920. CHICAGO.

A. L. GRAICZUNAS,

Gyvendamas Chicagoje per keleta metu patemyjau, kad czia neatbutinai yra reikalinga **Lietuviszka Aptieka.** Musu žmones, negaledami susikalbeti svetimtautiszkose aptiekose, nekarta yra prispirti eiti pas daktara ir moketi jam dolieri ar daugiau už ta, ka lietuviszkoje aptiekoje galetu gauti už kelis centus. Matydamas tokia spraga tarpe musu tautieczių, pasirupinau ja užpildyti parengdamas **Tikrai Lietuviszka Aptieka, po nr. 167 W. 18-ta ulyczia, kerte Union St.**, prieszai lietuviszka Apveizdos Dievo bažnyczia.

Dabar su džiaugsmu szirdies galiu praneszti savo tautieczіams, jogei mano aptiekoje gaus, už žmoniszka užmokesti, tikra pagelba ir gera roda, kokia tiktai galetu jiems suteikti daktaras, paszventes daug metu daktarystes mokslui.

Mano aptiekos vaistai susideda isz geriausiu, tikriausiu ir szvieziausiu Amerikoniszku ir Europejiszku gyduoliu ir yra sutaisomi mano paties rankymis. Todel, kurie reikalaujate daktariszkos ar vaistininkiszkos pagelbos, kreipkitesi pas mane, o cia ja tikrai rasite. **Daktariszka roda suteikiu dykai.** Asz gyvenu prie tos paczios aptiekos ir czia mane galima rasti kiekvienoje valandoje. Kuriems butu per toli mane pasiekti, gali kreiptis per laiszka įdedami už 2c. marke ant atsakymo, arba per telefona: Canal 920.

Jeigu kas noretu tureti kita daktara, tai toki visada su noru paszauksiu.

Pas mane galima gauti: "Gumbalasziu", "Kilczibago" (grybelio), "Tikrai Lietuviszkos Trajankės" ir visokiu gyduoliu ir žoliu, kokiu tik krajavose aptiekose gali buti.

Apart vaistu ir vaistininkiszku prietaisu, mano aptiekoje galima gauti visokiu lietuviszku, dvasiszku ir svietiszku, knygu, abrozeliu, pavinczevoniu, popieru gromatoms su gražioms pavinczevonems, plunksnu, atramento ir visokiu raszymui reikalingu daigtu, teipgi cigaru ir visko kas tik visose kitose aptiekose randasi.

Apart to, parduodu laivakortes ant geriausiu laivu ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto, teip pat priimu prenumerata ir apgarsinimus į laikraszti "Lietuva". (Skaitykite žemiau padeta p. Olszevskio apgarsinima).

Pasitikedamas kad savo tautieczіu reikalus kuogeriausiai atliksiu ir tuomi jiems nauda atnesziu, pasilieku Su guodone,

DAKTARAS IR APTIEKORIUS **A. L. GRAICZUNAS.**

GUODOTINI TAUTIECZIAI!

Turiu už garbę praneszti Jumis, kad Daktaro A. L. Graiczuno aptiekoje **po nr. 167 W. 18-ta ulyczia, kerte Union**

Atidariau savo antra Offisa Laivakorcziu ir Siuntimo Pinigu.

IR ANT TO VISO DAVIAU AGENTURA

DAKTARUI A. L. GRAICZUNUI.

Todel, kuriems yra paranku, galite dabar gauti laivakortes ir siųsti pinigus isz szito namo antrojo offiso per D-ra Graiczuna, o užtikrinu, kad jis jumis viska atliks geraі, greitai, teisingai ir už ta paczia preke, kaip ir asz pats. Pas ji teipgi galite gauti visokiu knygu, laikraszti "Lietuva" ir paduoti į "Lietuva" reikalingus apgarsinimus už ta paczia preke kaip ir pas mane. Su guodone,

A. OLSZEVSKIS, "Lietuvos" Iszleistojas.

DYKAI 14 puiku dovanu! Tokio pigumo dar niekados negirdeta!
Ateikit pažiuret, pažiurejims nieko ne kasztuoja!

Dabar mes paleidiame turgan geriausi laikrodeli: TIKRA AMERIKISZKA, 14K. su dvigubais pauksuotais lukstais, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, su TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA, pilnu akmenu, R. R. gvarantuotas, nikeliuotas viduriais, izduodame RASZYTA GVARANCIJA ANT 20 METU; pagal iszvelzda ir geruma toki laikrodeli visados gali lygiuti prie 440 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puiku laikrodeliu mylėtojams mes duosime begyje 60 dienu puikius prezentus: 1. VIENNA MARIU PUTU PYPKE su didele galvuke ir gintariniu cibuku, vertes $1.50; 1 grynu MARIU PUTU CIGARNYCZIA, vertes 75c.; 1 nikeline BRIESŽUKAS DĖŽUTE, 25c; 1 dailu auksinuota DICKENS LENCIUGELI su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia auksinuota SAGUTE, $1.00; 1 pora puikiu ADMIRALIU dalmantais ir dibtu, $1.00; 1 puikia SPILKA iszsodinta brangakmeniais, 40c; 1 pora pauksuotu kolioniku su parmuteriu virszais, 40c; 1 pora rankovems guziku, su permuteriniu apaczia, 25c; 2 kalnieriams guziku, parmuteriu apaczios, 50c; ir 1 puikia inkrutine sagute su daliu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siunczіame C. O. D. už $4.98, apmokodami teipgi ir expreso kasztus; tiktai galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepaiktu, sugražinkite mums atgal musu kasztais. Kur nesiranda Expreso offisas, $4.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuns pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovana puiku LAKETINI PELU: dailiu ir mes pasiuncziame tada per expresa, užregistravę savo kasztais. Jeigu pirksi ant syk **VIENA LAIKRODĖLĮ SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar 6 laikrodelius gausi norį vyriszka laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime moteriszka 50 coliu auksinuota Lorgnette lenciugeli. Raszyk szendien, pakol laipsnis vimas neisseibaigęs. Adresuok: ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

PIGIAUSIAS PARDAVINYCZIOS NAMAS SUVIENYTOSE VALSTIJOSE.

Musu fabriko siekiu yra aptelkti žmones reikalingais daigtais už kuopigiausia preke.

Nepirk nieko, pakol ne persitikrinsi apie musų Prekes, nesa be reikalo iszmesi pinigus.